

Integraal Handhavingsbeleid De Ronde Venen 2016-2018 Visie, prioriteiten en strategie voor het toezicht en de handhaving van omgevingsrecht, APV en Bijzondere wetten

Samenvatting

Inhoud

Samenvatting

Inleiding

Samenvatting per hoofdstuk

1 - Inleiding

1. 1 - Aanleiding

1. 2 - Reikwijdte van de nota

1. 3 - Totstandkoming van deze nota

1.3.1 Regionale samenwerking

1.3.2 Risicoanalyse

1. 4 - Samenwerking met ketenpartners

1. 5 - Leeswijzer

2 - Integraal handhaven

2. 1 - Inleiding

2. 2 - Definitie (integrale) handhaving

2. 3 - Visie op integrale handhaving

2.3.1 Inleidend en achtergrond

2.3.2 Visie gemeente De Ronde Venen

2. 4 - Handhaven: een zaak van iedereen

2. 5 - Bevoegdheid en instrumenten

2. 6 - Programmatisch handhaven

2. 7 - Kwaliteit van de handhaving

2. 8 - Ontwikkelingen wet- en regelgeving

2. 9 - Handhaving in De Ronde Venen

3 - Evaluatie

3. 1 - Inleiding

3. 2 - Relatie tot de Wabo

3. 3 - Evaluatie handhavingsbeleid

3.3.1 Afstemmen sanctiestrategie

3.3.2 Heroverweging toezichtstrategie

3.3.3 Afwikkeling klachten

3.3.4 Benoemen handhavingsprojecten

3.3.5 Beleidsmatige afstemming en organisatorische inbedding beleid

3.3.6 Evaluatie beleidsdoelstellingen

4 - Probleemanalyse en prioriteiten

4. 1 - Wettelijk kader toezicht en handhaving

4. 2 - Analyse van gemeente De Ronde Venen

4.2.1. Karakteristieken van de gemeente

4.2.3. Beroepsbevolking en Bedrijvigheid

4.2.4 Structuurvisie De Ronde Venen

4.2.5 Uit "waar staat je gemeente"

4.3 - Specificatie per taakveld

4.3.1 Specificatie Milieu

4.3.2 Specificatie Bouwen en wonen & Ruimtelijke ordening

4.3.3 Specificatie Brandveiligheid

4.3.4 Specificatie Openbare Ruimte

4. 4 - Cijfermatige onderbouwing prioriteiten

4.4.1 Inleiding

.

- 4.4.2. Handhavingsthema's en -taken
- 4.4.3. Risicoanalyse
- 4.4.4. Prioriteitenoverzicht
- 5 - Doelen
- 5.1 - Doelstellingen handhavingsbeleid
- 5.2.2 Naleefdoelstellingen
- 5.3 - Doelstellingen Milieu
- 5.3.1 Beleidsuitgangspunten
- 5.3.2 Indicatoren
- 5.4 - Doelstellingen Bouwen en wonen
- 5.4.1 Beleidsuitgangspunten
- 5.5 - Doelstellingen Ruimtelijke ordening
- 5.5.1 Beleidsuitgangspunten
- 5.6 - Doelstellingen Brandveiligheid
- 5.6.1. Beleidsuitgangspunten
- 5.7.1. Uitvoeringsprogramma Preventie VRU
- 5.7 - Doelstellingen Openbare ruimte
- 5.7.1. Beleidsuitgangspunten:
- 5.7.2 Indicatoren
- 6 - Handhavingstrategie
- 6. 1 - Inleiding
- 6. 2 - Preventiestrategie
- 6. 3 - Toezichtstrategie
- 6.3.1 Manier van werken bij toezicht en handhaving
- 6.3.2 Preventief: geprogrammeerd gebiedstoezicht
- 6.3.3 Actief: gebiedsgerichte controle
- 6.3.4 Actief: controle naar aanleiding van verleende vergunningen en/of meldingen
- 6.3.5 Reactief: controle naar aanleiding van klachten en/of verzoeken om handhaving
- 6.4 - Sanctiestrategie
- 6.4.1 Begunstigingstermijn
- 6.5 - Gedoogstrategie
- 6.5.1 Inleiding
- 6.5.2 Situaties die mogelijk voor gedogen in aanmerking komen
- 6.5.3 Situaties die van gedogen zijn uitgesloten
- 6. 6 - Privaatrechtelijke handhaving
- 6. 7 - Handhaving bij overtreding door eigen organisatie of andere overheid
- 6. 8 - Onvoldoende capaciteit om op te treden
- 7 - Programmering
- 7. 1 - HandhavingsUitvoeringsProgramma
- 7. 2 - Afstemming programma met handhavingspartners
- 7. 3 - Aanzet tot programmering van de handhaving
- 7.3.1 Programma Milieu
- 7.3.2 Programma Bouwen en wonen
- 7.3.5 Programma Openbare ruimte
- 7.3.6 Projecten
- 7.3.7 Klachten en meldingen
- 8 - Monitoren en evaluatie
- 8. 1 - Inleiding
- 8. 2 - Monitoring
- 8. 3 - Verantwoording
- 8. 4 - Evaluatie
- 8. 5 - Mutaties en dynamiek in de beleidscyclus
- 9 - Organisatie van de handhaving
- 9.1 - Rollen en verantwoordelijkheden
- 9.1.1 De rol van de gemeenteraad 47
- 9.1.2 De rol van de burgemeester en het college van burgemeester en wethouders
- 9.1.3 De rol van de wethouders
- 9.1.4 De rol van het management
- 9.1.5 De rol van de teamleider VTH
- 9.1.6 De rol van handhavingspartners
- 9.2 Coördinatie en afstemming
- 10 - Inwerkingtreding en communicatie

11 - Bijlagen:

Inleiding

Wettelijk kader

Per 1 oktober 2010 is de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) van kracht. Samen met deze wet zijn ook het Besluit omgevingsrecht (Bor) en de Regeling omgevingrecht (Mor) in werking getreden. Op grond van deze wet- en regelgeving is het voor gemeenten verplicht een integraal handhavingsbeleid te formuleren.

Integraal Handhavingsbeleid voldoet aan wettelijk kader

Met dit beleidsplan wordt voldaan aan de wet- en regelgeving en wordt het wettelijk voorgeschreven kader gevolgd. Gezien de omvang van het beleidsplan is deze samenvatting gemaakt.

College is bevoegd orgaan

Het college van burgemeester en wethouders is op grond van de Omgevingswet, Wabo en het Bor de bevoegde instantie om het beleidsplan vast te stellen. Na vaststelling wordt het beleidsplan ter informatie gestuurd naar de gemeenteraad.

Wijze van totstandkoming

Het beleidsplan is de integrale uitwerking van het handhavingsbeleid in de gemeente De Ronde Venen. Het beleid geldt voor de periode van 2016 tot en met 2018. In het handhavingsbeleid zijn ook thema's die in de uitvoering zijn uitbesteed als brandveiligheid en milieu integraal opgenomen. Er is een risicoanalyse op verschillende taakvelden uitgevoerd. Deze analyse is uitgevoerd met behulp van de Risicomatrix die risico's berekent op basis van cijfers omtrent risico's en kansen. Aan de hand van onder meer de risicoanalyse is een prioritering voor handhavingstaken opgesteld.

Handhavingsuitvoeringsprogramma is jaarlijkse uitwerking van het Handhavingsbeleid

Na vaststelling van het beleid wordt er jaarlijks een Handhavingsuitvoeringsprogramma (HUP) opgesteld waarin uitvoering wordt gegeven aan het Integraal Handhavingsbeleid. Het HUP voor 2016 wordt gelijktijdig met de vaststelling van het Handhavingsbeleid vastgesteld. Het HUP wordt jaarlijks vastgesteld door het college en ter informatie doorgestuurd naar de gemeenteraad.

Samenvatting per hoofdstuk

Hieronder wordt in het kort per hoofdstuk besproken wat aan de orde komt, toegespitst op de prioriteiten in de gemeente De Ronde Venen.

Hoofdstuk 1 - Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de aanleiding voor het Integraal Handhavingsbeleid beschreven en wordt de context weergegeven waarbinnen het beleidsplan tot stand is gekomen.

Hoofdstuk 2 - Integraal handhaven

Het formuleren van handhavingsbeleid is de voornaamste opgave vanuit de Wabo ten aanzien van toezicht en handhaving. Met name het Bor is bepalend voor het handhavingsproces. In het beleidsplan is per hoofdstuk aangegeven welke artikelen uit het Bor van toepassing zijn op het bewuste onderdeel dat daarin uitgewerkt is.

Het Integraal Handhavingsbeleid geeft een duidelijke koers ten aanzien van het toezicht en de handhavingsstrategie van de gemeente De Ronde Venen, waarmee de uitvoering en bestuur een eenduidig beleid hebben om handhavingssaken te behandelen.

Hoofdstuk 3 -Evaluatie

De raad heeft op 22 november 2012 het Integraal Handhavingsbeleidsplan 2012-2014 vastgesteld. Over het jaar 2014 is een integraal jaarverslag toezicht en handhaving opgesteld. Deze is ter kennisname gesteld van de gemeenteraad.

Voor de komende beleidsperiode 2016-2018 is opnieuw een risicoanalyse gedaan. Tezamen met de informatie uit het jaarverslag 2014 is dit verwerkt in deze nota.

Hoofdstuk 4 – Probleemanalyse en prioriteiten

Het doel van de probleemanalyse is om sturing te geven aan de inspanningen van toezicht en handhaving. De probleemanalyse vormt daarmee de basis voor het stellen van prioriteiten, het formuleren van doelstellingen en het uiteindelijk vaststellen van een uitvoeringsprogramma. De probleemanalyse is zowel beschrijvend (kwalitatief) als cijfermatig (kwantitatief) uitgevoerd. In dit hoofdstuk wordt het wettelijk kader voor toezicht aangegeven en aandacht besteed aan de gebiedsbeschrijving van de gemeente De Ronde Venen.

In dit hoofdstuk zijn eveneens de prioriteiten van elk taakveld weergegeven. Daarbij is aangegeven met welke frequentie toezicht gehouden wordt.

Door gebruik te maken van de Risicomatrix van het Expertisecentrum Rechtshandhaving van het Ministerie van Justitie zijn voor verschillende taakvelden de spreiding van de risico's vastgesteld. Bij elk taakveld is hierdoor een rangschikking ontstaan in risico's. en daaraan gekoppeld een prioritering. Naarmate de berekende risico's afnemen, nemen ook de toezicht- en handhavingsinspanning af. Dit

betekent dat per object of groep van objecten een afweging wordt gemaakt waarop de capaciteit wordt ingezet.

Hoofdstuk 5 - Doelen

In dit hoofdstuk worden de doelstellingen van het handhavingsbeleid besproken. Tevens worden, per taakveld, de beleidsuitgangspunten en indicatoren aangegeven.

Hoofdstuk 6 - Handhavingsstrategie

De strategie sluit aan op de gestelde doelen en prioriteiten. Daarbij vraagt de Wabo vanwege het gelijkheidsbeginsel om eenduidigheid tussen de verschillende taakvelden. In de strategie is aangegeven op welke wijze de naleving bevorderd wordt en meer specifiek: welke instrumenten naast toezicht, handhaving en sanctioneren ingezet worden om dit doel te bereiken. In dit hoofdstuk worden de preventie-, toezicht-, sanctie- en 'gedoogstrategie' uitgewerkt.

Hoofdstuk 7 - Programmering

De uitgangspunten van dit beleid worden jaarlijks vertaald in een uitvoeringsprogramma. Het programma wordt inhoudelijk opgebouwd aan de hand van, prioriteiten, doelen en (landelijke) kengetallen. De prioriteiten worden in overleg met het college, raad bepaald.

Hoofdstuk 8 - Monitoren en evaluatie

Het is belangrijk te weten of het gekozen beleid en de maatregelen succesvol zijn (geweest). Daarom wordt het beleid periodiek geëvalueerd en gemonitord. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op monitoring, verantwoording en evaluatie.

Jaarlijks ontstaan als gevolg van de uitvoering van het handhavingsprogramma nieuwe inzichten over de handhaving, mede als gevolg van de te controleren objecten. Aan de hand van de uitvoering wordt een jaarlijkse evaluatie uitgevoerd. Deze evaluatie kan aanleiding geven tot wijzigingen in het HUP voor het komende jaar.

Hoofdstuk 9 - Organisatie van de handhaving

Bij toezicht en handhaving, beleid(svoorbereiding) en uitvoering zijn diverse 'partijen' betrokken. Ambtenaren, managementteam, de wethouder, het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad. In dit hoofdstuk wordt ieders positie (en in onderlinge samenhang gezien) benoemd.

Hoofdstuk 10 - Inwerkingtreding en communicatie

In dit hoofdstuk staat wanneer het oude beleid vervalt en het nieuwe beleid in werking treedt

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In 2012 is op basis van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) voor het eerst een volledig integraal handhavingsbeleid opgesteld dat voldeed aan het Besluit omgevingsrecht (Bor). Deze beleidsperiode is reeds verstreken. Over 2014 is een integraal jaarverslag toezicht en handhaving gemaakt. Deze is gebruikt als input voor een nieuw integraal handhavingsbeleid voor de periode 2016-2018. Dit beleid geldt voor de periode 2016 tot en met 2018. Deze periode is gekozen omdat er zo wordt aangesloten bij de huidige bestuursperiode, waarbij tevens rekening wordt gehouden met de invoering van een nieuwe Omgevingswet (vermoedelijk in 2018).

Met dit beleidsplan geeft De Ronde Venen invulling aan het programmatisch handhaven waarbij de belangrijkste en meest risicovolle zaken als eerste worden uitgevoerd. Aan de hand van een risicoanalyse is een prioritering voor handhavingszaken opgesteld. In het jaarlijkse handhavingsuitvoeringsprogramma (HUP) wordt een capaciteitsraming voor handhavingstaken opgesteld. Dit zorgt tezamen voor een transparante en onderbouwde verdeling van handhavingstaken met een duidelijke personele capaciteitsraming. Dit integraal handhavingsbeleidsplan geeft daarnaast een duidelijke koers ten aanzien van de toezicht- en handhavingsstrategie van de gemeente, waarmee ambtenaren en bestuur een eenduidig beleid hebben om handhavingszaken te behandelen.

1.2 Reikwijdte van de nota

Deze nota is een uitwerking van het gemeente brede handhavingsbeleid. De hoofddoelstelling van het beleid is de instandhouding van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving door middel van adequate handhaving. Ten aanzien van de fysieke leefomgeving worden binnen de gemeenten de volgende beleidsvelden onderscheiden:

- Milieu;
- Bouwen en wonen;
- Ruimtelijke ordening;
- Brandveiligheid;
- Openbare ruimte.

1.3 Totstandkoming van deze nota

Inwoners hebben via het inwonerpanel een digitale enquête aangegeven wat zij belangrijk vinden om te handhaven. In een focusgroep met inwoners (leden van wijkcomités en inwoners vanuit het inwonerpanel) zijn de uitkomsten uit de enquête verder verdiept. De resultaten daaruit zijn meegewogen bij de totstandkoming van het beleidsplan. Het onderzoeksverslag met conclusies is bijgevoegd (Bijlage 1a).

Leden uit de raad hebben in de ontwerpfase van de nota tijdens een klankbordbijeenkomst meegedacht ten aanzien van de prioriteringen van handhavingstaken en inzet (bijlage 1b).

In de raadscommissie Algemeen Bestuurlijke Zaken en Financiën is het concept Handhavingsbeleid en Uitvoeringsprogramma besproken.

Het college heeft vervolgens de nota en het uitvoeringsprogramma vastgesteld.

1.3.1 Regionale samenwerking

Er wordt in regionaal verband samengewerkt met de Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU) en de Veiligheidsregio Utrecht (VRU) (zie ook paragraaf 2.9).

De nota is in conceptvorm voorgelegd aan de inspecteur van het interbestuurlijk toezicht van de provincie Utrecht en de (lokale) Politie. Naar aanleiding van deze consultatieronde zijn geen reacties ontvangen.

1.3.2 Risicoanalyse

Met de functionarissen die bij het beleid, vergunningverlening, toezicht en handhaving van de gemeente betrokken zijn is een risicoanalyse op de verschillende taakvelden uitgevoerd. Deze analyse is gedaan met behulp van een uitgebreid rekenprogramma, de zogeheten Risicomatrix.

De Risicomatrix berekent risico's op basis van cijfers omtrent effecten en de kans dat een risico zich voordoet. Vervolgens is nagedacht over de risico's en prioriteiten. Hierbij is gewerkt vanuit de gedachte: als de risico's helder zijn, zijn automatisch ook de prioriteiten in beeld. Deze prioriteiten geven inzicht in de noodzaak tot handhaving binnen de diverse taakvelden.

In paragraaf 4 wordt verder ingegaan op de strekking van deze Risicomatrix.

1.4 Samenwerking met ketenpartners

Dit beleidsplan moet gezien worden als een vervolg op het professionaliseren van integrale handhaving. Dat geldt ook voor de samenwerking met externe handhavingpartners zoals het Openbaar Ministerie, de politie, Waternet, provincie Utrecht, recreatieschap Vinkeveense Plassen, Omgevingsdienst Noorzeekanal, Omgevingsdienst Regio Utrecht, Veiligheidsregio Utrecht.

Goed toezicht en handhaving zijn vaak alleen mogelijk door goede samenwerking met andere handhavingpartners. Bij de voorbereiding en totstandkoming van het jaarlijks op te stellen Handhavingsuitvoeringsprogramma (HUP) zijn de diverse handhavingpartners betrokken, zodat de programmering en uitvoering op elkaar afgestemd kunnen worden.

1.5 Leeswijzer

Dit beleidsplan bestaat uit tien hoofdstukken. Hoofdstuk één beschrijft kort de aanleiding en geeft de context weer waarbinnen dit beleidsplan tot stand gekomen is. In hoofdstuk 2 wordt beschreven wat onder integrale handhaving wordt verstaan, de visie en de lokale toepassing. Hoofdstuk 3 bevat de evaluatie op basis van het jaarverslag 2014. De hoofdstukken 4 tot en met 6 zijn de onderbouwing voor de aanzet tot het jaarlijks programma dat in hoofdstuk 7 toegelicht wordt. Het achtste hoofdstuk laat zien welke acties moeten volgen nadat het programma is vastgesteld. In het negende hoofdstuk wordt een beschrijving gegeven van de actoren die bij toezicht en handhaving betrokken zijn en het slothoofdstuk bevat informatie over intrekken van het 'oude' en inwerkingtreding van het nieuwe beleid.

2 Integraal handhaven

2.1 Inleiding

Wetten en regels zijn noodzakelijk ter bescherming van kwetsbare te beschermen belangen, zoals gezond en veilig leefmilieu. Een geloofwaardige overheid kan daarom onvoldoende naleving niet over haar kant laten gaan.

Wettelijke normen worden nageleefd wanneer sprake is van:

- handhaafbare regels,
- voldoende draagvlak voor de regels,
- faciliteren van het gewenste of verplichte gedrag,
- fysieke maatregelen om ongewenst gedrag te voorkomen,
- preventie door toezichthouders, adequate handhaving en
- geloofwaardige sancties/acties.

De overheid heeft tot taak een maatschappelijk aanvaardbaar niveau van naleving te verwekelijken; zo mogelijk prikkelt de overheid door te faciliteren, zo nodig dwingt de overheid naleving af met behulp

van sancties. In dit hoofdstuk leest u meer over de wettelijke verplichtingen, de systematiek van de 'Big Eight'(paragraaf 2.6) en bevoegdheden.

2.2 Definitie (integrale) handhaving

Handhaving is een keten van activiteiten, die gericht is op het doen naleven van regels en voorschriften door inwoners, bedrijven en overheid. Dit is een ruime definitie, omdat hierdoor alle activiteiten die gericht zijn op het bevorderen van naleefgedrag van de doelgroep als onderdeel van de handhaving kan worden beschouwd.

Voorbeelden van deze activiteiten zijn het:

- geven van voorlichting over de wet- en regelgeving (proactief);
- houden van toezicht op naleving van de wet- en regelgeving (preventief);
- nemen van maatregelen op basis van bestuurlijke sancties bij overtreding van de wet- en regelgeving (repressief).
- opmaken van proces verbaal (strafrechtelijk) bij overtreding van de wet- en regelgeving (repressief) (N.B. dit onderdeel kan alleen worden gedaan door BOA's);

Om de handhavingslast te beperken voor inwoners en ondernemers worden de handhavingsacties van de verschillende handhavende instanties zoveel mogelijk gecombineerd tot één moment..

2.3 Visie op integrale handhaving

2.3.1 Inleidend en achtergrond

Regels moeten nageleefd worden. Gebeurt dit niet, dan moet de overheid handhaven. De gemeente is medeverantwoordelijk voor het democratisch vaststellen van regels en toezicht op de naleving daarvan. Rampen als in Enschede en Volendam, maar ook het instorten van een parkeerdak in Tiel, balkons in Maastricht en de calamiteiten bij Chemie-Pak en Odfjell, hebben pijnlijk duidelijk gemaakt dat toezicht en handhaven moet. Hierdoor staat handhaving van wetten en regels tegenwoordig hoog op de politieke agenda. Daarnaast wordt van de overheid verwacht dat zij er alles aan doet om ons te beschermen tegen maatschappelijke risico's, gevaarlijke incidenten en ongewenste activiteiten

2.3.2 Visie gemeente De Ronde Venen

Een essentieel onderdeel van programmatisch handhaven is het formuleren van de 'visie op handhaving'. Waar willen we naartoe als het gaat om handhaving. De visie is richtinggevend en dient als toetsingskader bij de prioritering en de keuze van de handhavingstaken. Een visie getuigt van een blik in de toekomst.

De visie die de gemeente De Ronde Venen heeft op handhaven is:

Handhaving geprogrammeerd uitvoeren, integraal en efficiënt opereren daar waar mogelijk is en inspielen op veranderingen van wet- en regelgeving.

Daarbij beoogt de integrale handhaving bij te dragen aan:

- Voorkomen van gevaar , hinder en overlast en de borging van veiligheid en gezondheid;
- De rechtszekerheid, de rechtsgelijkheid;
- Het bevorderen en het verbeteren van het naleefgedrag.
- De eigen kracht en verantwoordelijkheid van inwoners, bedrijven stimuleren en faciliteren.

Sanctionering is daarbij geen doel op zich maar het sluitstuk van een proces waarbij in het voortraject zorgvuldig is gekeken naar mogelijke oplossingen.

Het is belangrijk dat ook in preventief opzicht aandacht bestaat voor handhaving; moeten regels überhaupt gesteld worden (deregulering) en zo ja, zijn ze handhaafbaar?

2.4 Handhaven: een zaak van iedereen

Handhaving van regels is niet alleen een bestuurstaak. Ook andere deelnemers aan de samenleving hebben een rol. Er zijn dan ook meerdere wegen te bewandelen:

- Het strafrecht is bij uitstek geschikt om een overtreder van overheidswege te straffen indien het rechtsgevoel in de samenleving geraakt is door het plegen van een strafbaar feit. Het Openbaar Ministerie neemt hierbij veelal het voortouw;
- Het privaatrecht is in eerste instantie vooral bedoeld en geschikt als middel om de rechtsverhouding tussen inwoners (en bedrijven) onderling vast te stellen. Particulieren kunnen zelf, zonder tussenkomst van de overheid, het oordeel van de burgerlijke rechter inroepen;
- De bestuursrechtelijke handhavingsbevoegdheid is primair bedoeld om een bepaalde situatie te herstellen en feitelijk in overeenstemming te brengen met de norm. Deze bevoegdheid is het bestuur toebedeeld in het algemeen belang. Het bestuur dient altijd af te wegen of het, gelet op alle betrokken belangen, gewenst is om een illegale situatie te beëindigen met bestuursrechtelijke middelen. Bij die afweging dient de specifieke rol die het bestuur dient te vervullen binnen het geheel van de voor handen zijnde rechtsmiddelen eveneens te worden betrokken.

Deze nota heeft betrekking op de bestuursrechtelijke handhavingsbevoegdheid.

2.5 Bevoegdheid en instrumenten

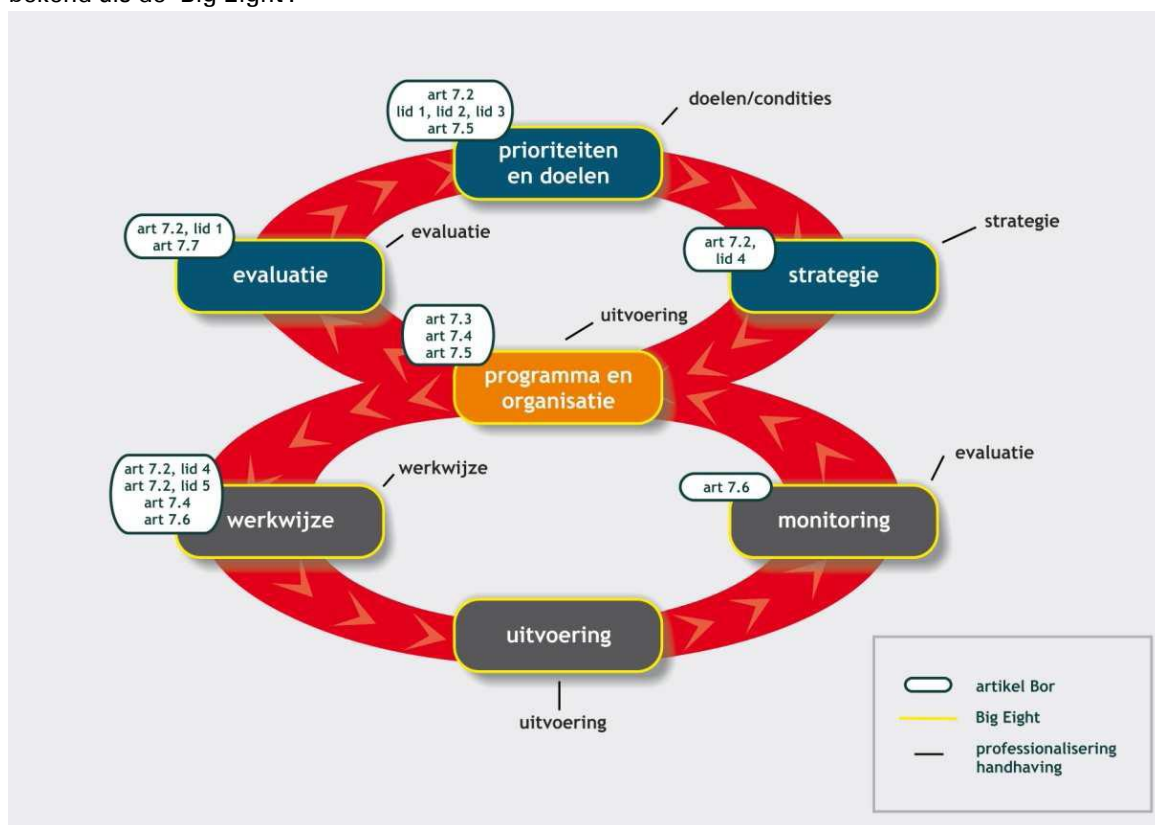
De burgemeester en het college van burgemeester en wethouders zijn de bevoegde bestuursorganen als het om handhaving gaat. Bevoegdheden tot bestuursrechtelijk handhaven vinden hun wettelijke grondslag in de Gemeentewet, de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en specifieke regelgeving, zoals de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en het daarop gebaseerde Besluit omgevingsrecht (Bor) en de Ministeriële regeling omgevingsrecht (Mor).

Het college van burgemeester en wethouders, of via mandaat de ODRU en VRU, wijst ambtenaren aan en belast hen met de uitvoering van toezicht en handhaving. De bevoegdheden van toezichthoudende ambtenaren vloeien voort uit wetten en verordeningen. Om handhaving te effectueren beschikt de gemeente over verschillende juridische instrumenten. Bekende instrumenten zijn:

- de lasten onder dwangsom- respectievelijk bestuursdwang;
- het intrekken van de vergunning of het stopzetten/stilleggen van werkzaamheden door middel van bestuursdwang.

2.6 Programmatisch handhaven

Programmatisch handhaven is een structurele en integrale aanpak van de handhaving, gebaseerd op programmatisch handhavingsbeleid. Daarin zijn aan de hand van beleidsmatige keuzes en beschikbare capaciteit, prioriteiten gesteld ten aanzien van wat er het komende jaar (uitvoeringsprogramma) concreet aan toezicht en handhaving wordt gedaan. Bovendien zijn de handhavingsactiviteiten hierin zoveel mogelijk op elkaar afgestemd. Het cyclisch proces hiervoor, in onderstaande figuur weergegeven, staat bekend als de 'Big Eight'.

Figuur 1: Dubbele regelkring met artikelen uit het Bor

In een programmatische aanpak wordt beleid en uitvoering van beleid opgevolgd door evaluatie en bijsturing. Daarmee is programmatisch handhaven nadrukkelijk een cyclisch proces waarbij dient te worden voldaan aan de volgende kenmerken:

- Het beleid wordt vastgesteld en jaarlijks geëvalueerd;
- Het is beleid is, voor zover mogelijk, integraal en heeft betrekking op alle sectoren waarbinnen het bevoegd gezag met handhavingsactiviteiten op het gebied van het omgevingsrecht wordt geconfronteerd. Het beleid is bovendien integraal in de zin dat het alle omgevingsrechtelijke aspecten onderling verbindt om het desbetreffende beleidsdoel te bereiken;
- Het beleid is transparant aangezien het ook bevat:
 - een visie op het handhaven;
 - een inventarisatie van de omvang van de handhavingstaken; een prioriteitenstelling;

- doelen die met handhaving zouden moeten worden bereikt
- methoden om die doelen te bereiken.

2.7 Kwaliteit van de handhaving

In het Besluit omgevingsrecht (Bor) worden kwaliteitseisen aan de handhaving gesteld. Bij de totstandkoming van het handhavingsbeleid is nadrukkelijk rekening gehouden met de inhoud van de kwaliteitscriteria en kwaliteitseisen voortvloeiend uit het Bor (zie ook paragraaf 2.8). Door analoge toepassing van de kwaliteitscriteria is hiermee ook de wettelijke status van het handhavingsbeleid vastgelegd.

2.8 Ontwikkelingen wet- en regelgeving

Er zijn een drietal belangrijke wijzigingen van het wettelijk kader die het werken van de afdeling binnen de looptijd van dit beleid enorm beïnvloeden. Hieronder de betreffende wetgeving.

Wet Vergunningverlening Toezicht en handhaving (VTH)

In 2010 is de ambitie om integraal te handhaven in de wet verankerd.

In de kortgeleden aangenomen Wet VTH, een wijzigingswet van de Wabo, worden de kwaliteitseisen beschreven:

- Kwaliteitseisen uitvoering VV en TH (ervaring en deskundigheid)
- Strategische en programmatische handhaving, incl. prioriteitstelling
- Jaarlijkse onderzoek door B&W over kwaliteit en doelmatigheid uitvoering VTH taken en rapportage aan Raad
- Instelling en verplichte taakuitvoering RUD's

Wet Private Kwaliteitsborging

Volgens het wetsvoorstel "Kwaliteitsborging voor het bouwen" moeten private partijen, bouwers en bouwconsumenten, verantwoordelijk zijn voor de bouwkwaliteit. De gemeentelijke bouwplantoets van nu is onvoldoende.

Het bouwproces is volgens de wetgever te versnipperd en ingewikkeld om de partij die verantwoordelijk is te kunnen aanwijzen. Op hun beurt beschikken gemeenten over onvoldoende tijd, kennis en ervaring om de bouwkwaliteit te kunnen waarborgen.

Het wetsvoorstel introduceert een nieuw stelsel van private naleving, toezicht en handhaving en aansprakelijkheid, waarbij de bouwkwaliteit achteraf wordt getoetst.

De wetgever wil dat met het nieuwe stelsel van private kwaliteitsborging helder is welke partij in het bouwproces verantwoordelijk is voor de bouwkwaliteit.

Omgevingswet

Door de Omgevingswet wordt het wettelijke kader voor burgers, ondernemers en overheden inzichtelijker en ontwikkeling en beheer van de leefomgeving beter beheersbaar. Een eenvoudiger en beter samenhangend omgevingsrecht draagt er vervolgens aan bij om actiever en efficiënter aan een dynamische en duurzame leefomgeving te kunnen werken.

Onderwerpen die in de nieuwe wet worden geregeld verdwijnen uit de bestaande wetgeving, daartoe worden (delen van) bestaande wetten ingetrokken. De nieuwe wet zal daarmee een aanzienlijke inhoudelijke reductie van regels, wetten en regelingen op het terrein van de fysieke leefomgeving betekenen.

De nieuwe wet regelt:

- het versnellen en verbeteren van besluitvorming in het brede fysieke domein
- de integratie van plannen en toetsingskaders
- het vergroten van bestuurlijke afwegingsruimte
- het doelmatig uitvoeren van onderzoek.

In ons beleid en uitvoeringsprogramma sorteren wij voor op deze wettelijke ontwikkelingen.

2.9 Handhaving in De Ronde Venen

De gemeente De Ronde Venen voert het toezicht en de handhaving zelfstandig uit.

Omgevingsdienst Regio Utrecht

De gemeente is aangesloten bij de Omgevingsdienst regio Utrecht (ODRU).

De Omgevingsdienst Regio Utrecht ondersteunt en adviseert vijftien gemeenten in de provincie Utrecht bij het uitvoeren van milieutaken en het ontwikkelen van milieubeleid. De ODRU verzorgt onder meer de vergunningen voor bedrijven, ziet toe op de naleving van milieuregels en adviseert bedrijven over duurzaam ondernemen. De gemeente heeft de uitvoering van het toezicht en handhaving op bedrijven en de bodem in de gemeente opgedragen aan de ODRU.

Veiligheidsregio Utrecht

De gemeente is ook aangesloten bij de Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

De Veiligheidsregio Utrecht, is een samenwerkingsverband van 26 Utrechtse gemeenten op het gebied van brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening en gemeentelijke crisisbeheersing. De VRU geeft conform een Taakuitvoeringsdocument uitvoering aan de opgedragen taken vanuit de wet Veiligheidsregio's. Op het gebied van brandveiligheid betreft dit advisering en toezicht in het kader van de Wabo

en Brandbeveiligingsverordening (evenementen). Een onderdeel van de Wabo is de omgevingsvergunning. Vergunningaanvragen en toezicht in het kader van de Wabo worden beoordeeld op diverse onderwerpen, waaronder brandveiligheid en veiligheid van gevaarlijke stoffen.

De VRU geeft op het gebied van brandveiligheid een deel advies m.b.t. handhaving, die eventueel volgt op toezicht. De feitelijke handhaving op brandveiligheid vindt plaats door de gemeente.

Naar verwachting zal, mede vanwege de Omgevingswet, de inzet van de veiligheidsregio de komende jaren verschuiven van advies op (WABO) plannen naar toezicht ten behoeve van handhaving door het bevoegd gezag. Bestuurlijk is verder een accent gelegd op de zogenaamde stimulerende preventie: burgers bedrijven en instelling bewust maken van (on)veiligheid en een perspectief bieden om met dit risico om te gaan, zowel voor als tijdens een incident. Het verhogen van het veiligheidsbewustzijn is onderdeel van het programma Stimulerende Preventie. Binnen dit programma benadert de VRU brandveiligheid op een gebiedsgerichte, doelgroepgerichte en objectgerichte wijze (Beleidsplan VRU). *Recreatieschap Vinkeveense Plassen*

De gemeente Amsterdam heeft onlangs besloten om uit de gemeenschappelijke regeling te treden. Samen met de gemeente De Ronde Venen is nu besloten om het recreatieschap op te heffen. Gezamenlijk is een uittredingsovereenkomst opgesteld waarin de gemeente Amsterdam 10 jaar lang (tot 2024) bijdraagt aan de exploitatiebegroting en dat beide gemeenten naar rato, bijdragen aan het achterstallig en toekomstig groot onderhoud aan de zandeilanden en de legakkers.

Met de opheffing van het recreatieschap, krijgt de provincie de mogelijkheid om haar (bovenlokale) regierol in het gebied in te vullen, wat in de huidige structuur niet mogelijk is. Er zijn 2 opties die moeten worden onderzocht. Bij de ene optie neemt de gemeente De Ronde Venen een grotere rol op zich. Bij de andere optie wordt het bij een ander recreatieschap ondergebracht. In deze beleidsperiode zal hierover meer duidelijkheid moeten komen.

3 Evaluatie

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt het Integraal Handhavingsbeleid 2012 - 2014 van de gemeente De Ronde Venen geëvalueerd. In dat beleid worden de algemene beleidsuitgangspunten van deze gemeente geformuleerd. Het beleid beperkt zich tot handhaving van de regels die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving zoals: bouwen, ruimtelijke ordening, milieu, brandveiligheid en de openbare ruimte. Overige beleids-terreinen zijn buiten beschouwing gelaten.

3.2 Relatie tot de Wabo

De evaluatie is onderdeel van de wettelijk voorgeschreven beleidscyclus ('Big Eight', zie ook paragraaf '2.6 Programmatisch handhaven').

3.3 Evaluatie handhavingsbeleid

Hieronder worden de belangrijkste evaluatiepunten van het handhavingsbeleid beschreven. Denk daarbij aan elementen die zeker gecontinueerd moeten worden of onderwerpen die juist in het nieuwe beleid niet of anders geformuleerd moeten worden.

Hieronder de evaluatiethema's die vervolgens in subparagrafen worden uitgewerkt:

1. afstemmen sanctiestrategie (§ 3.3.1);
2. heroverweging toezichtstrategie (§ 3.3.2);
3. afwikkeling klachten (§ 3.3.3);
4. benoeming handhavingsprojecten (§ 3.3.4);
5. investeren in regionale samenwerking (§ 3.3.5);
6. beleidsmatige afstemming en organisatorische inbedding beleid (§ 3.3.6);
7. evaluatie beleidsdoelstellingen (§ 3.3.7).

3.3.1 Afstemmen sanctiestrategie

De gemeenten binnen de regio van de ODRU hebben binnen het Dagelijks Bestuur afgesproken de landelijke handhavingsstrategie te gaan implementeren.

Met het overnemen en invoeren van de Landelijke Handhavingsstrategie wordt aangesloten bij de landelijke ontwikkelingen op het gebied van de kwaliteitscriteria op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH-kwaliteitscriteria) voor Wabo bevoegde overheden. Dit waarborgt landelijke eenduidigheid (en rechtsgelijkheid) in twee opzichten:

- iedere bevinding krijgt een passende interventie, en
- het proces om tot een passende interventie te komen verloopt overal hetzelfde.

Concreet betekent dit dat de LHS en de daarop aansluitende, binnen de ODRU ontwikkelde sanctiestrategie, integraal onderdeel uitmaken van dit beleidsplan. Voor de sanctiestrategie en de LHS wordt verwezen naar bijlage 2 en 3.

Op een later moment volgt nog de "Richtlijn dwangsombedragen en termijnen"

Voor het bepalen van aard en hoogte van dwangsommen en van (begunstigings)termijnen is een vaste richtlijn wenselijk. De Richtlijn wordt ontwikkeld om binnen de regio op een uniforme wijze op treden

bij het hanteren van dwangsombedragen en termijnen voor eenzelfde soort overtredingen. Een uniforme aanpak draagt bij aan een gelijk speelveld voor bedrijven, inwoners en betrokkenen. Daarbij wordt aangesloten.

3.3.2 Heroverweging toezichtstrategie

Toezicht moet integraal plaatsvinden. In de praktijk wordt integraal toezicht nog als complex ervaren. Hiervoor moeten de doelstellingen reëel zijn, maar de ambitie is om thematisch en projectmatig, intensievere vormen van integraal toezicht na te streven.

Er is input opgehaald bij het inwonerpanel en focusgroep. Het panel ziet voor alle in de enquête voor-gelegde onderwerpen een gedeelde verantwoordelijkheid van inwoners, gemeente, politie, milieudienst en andere 'handhavers en bedrijfsleven. Een aantal onderwerpen worden prioriteit gegeven:

- Overlast door baldadigheid of hinderlijk gedrag,
- Illegaal gebruik van grondperceel: zonder vergunning bouwen van aanbouwen, uitbouwen, opbouwen, schuren bergingen, te hoge schuttingen,
- parkeerplekken die te lang worden gebruikt voor: boottrailers, kampeermiddelen, aanhangwagens, vrachtwagens, wrakken, materialen voor tijdelijke bouwactiviteiten enz.

De focusgroep adviseert de gemeente zich vooral te richten op onderwerpen met grote maatschappelijke impact. We hebben dan ook gekozen voor een opzet waarbij er fors wordt verminderd op toezicht bij verleende vergunningen en lagere prioriteit worden gegeven aan incidentele klachten en meldingen die te maken hebben met de zgn. kleine ergernissen, omdat de impact (risicoveiligheid) klein is. Deze aanpak sluit ook aan het gedachtegoed van de Wet Private Kwaliteitsborging.

Met betrekking tot de door het inwonerpanel aangegeven prioriteringen is het volgende van belang:

- Voor overlast baldadigheid of hinderlijk gedrag geldt dat de gemeente geen BOA's (bijzondere opsporingsambtenaren) in dienst heeft en voor dit onderdeel dus afhankelijk is van de prioritering van taken van de politie. Een alternatief is – net als bij handhaving op het gebied van drank- en horeca - inhuur van extra gespecialiseerde capaciteit (BOA's). Hiervoor dient dan binnen de bestaande middelen budget gevonden te worden.
- Illegaal gebruik van grondperceel etc. wordt meegenomen bij in het beleidsplan en uitvoeringsprogramma voorgestelde gebiedsgerichte projectmatige aanpak.
- Parkeerplekken etc. is vanuit de risicomatrix laag geprioriteerd en zal alleen worden opgepakt als de situatie dat absoluut noodzakelijk maakt. Hier geldt dat hogere inzet leidt tot extra kosten oferschikking van capaciteit ten koste van hoger geprioriteerde onderwerpen.

3.3.3 Afwikkeling klachten

Uit het jaarverslag blijkt dat een substantieel deel van de handhavingscapaciteit wordt in beslag genomen door de behandeling van klachten van inwoners. Deze klachten vloeien voort uit conflicten tussen burenderling, maar ook door overige algemene vormen van overlast. Om tot een efficiënte uitvoering te komen zal nog nadrukkelijker dan nu een directe relatie gelegd moeten worden tussen risico's, prioriteiten, capaciteit en doelen. Dit betekent dat we terughoudend en uitsluitend bij direct gevaar of schade optreden.

3.3.4 Benoemen handhavingsprojecten

Het op ad hoc basis en reactief toezichthouden en handhaven is niet efficiënt en minder effectief. In plaats van ad hoc oppakken kiezen we voor een programmatische aanpak (Big Eight).

Mede op basis van de conclusies uit het inwonerpanel en focusgroep kiezen we nu voor een projectmatige aanpak. Bij de keuze voor de projecten haken we aan bij de actuele ontwikkelingen en de herziening van bestemmingsplannen.

De verwachting is dat we op deze wijze ons toezicht effectiever kunnen inzetten en het maatschappelijk effect groter zal zijn.

Voor de komende beleidsperiode zijn de volgende projecten al in beeld:

- Project 1 Preventie bouwen op legakkers
- Project 2 Inventarisatie ten behoeve van Bestemmingsplan Buitengebied- West,
- Project 3 Buitenborgh afronding
- Project 4 Bouwwerken Plaswijk

De betreffende projecten worden verder uitgewerkt in het HandhavingsUitvoeringsPlan 2016

3.3.5 Beleidsmatige afstemming en organisatorische inbedding beleid

Het integrale handhavingsbeleid omvat de volgende taakvelden:

- Milieu;
- Bouwen en wonen;
- Ruimtelijke ordening;
- Brandveiligheid;
- Openbare ruimte.

In het nieuwe handhavingsbeleid moet nog sterker de nadruk liggen op de integrale werkwijze. Niet alleen met onze handhavingspartners, maar ook met de interne afdelingen. Elk beleidsdocument dat binnen de aangegeven taakvelden uitvoerend van aard is moet een handhavingsparagraaf bevatten. Dit moet afgestemd worden met het team toezicht en handhaving van het cluster VTH. Indien bij uitvoering van werkzaamheden handhaving een rol speelt moet hetzelfde team aangehaakt te worden. Met behoud van de functiescheiding moeten beleid, besluitvorming, toezicht en handhaving wel eenduidig zijn.

3.3.6 Evaluatie beleidsdoelstellingen

In het Integraal Handhavingsbeleid van 2012-2014 zijn doelen beschreven:

- Inputdoelen
- Outputdoelen
- Kwaliteitsdoelen

Daaropvolgend is er geen uitvoeringsprogramma vastgesteld en is de wijze van toezicht pragmatisch uitgevoerd. Dat betekent dat er geen gesloten handhavingscyclus is doorlopen.

Er is een jaarverslag 2014 gemaakt waaruit kort samengevat blijkt dat het toezicht grotendeels gericht was op het controleren van verleende omgevingsvergunningen, advisering en toezicht (asbest)sloop en toezicht en handhaving naar aanleiding van klachten, meldingen en handhavingsverzoeken. Dit handhavingsbeleid is de start van een gesloten handhavingscyclus

4 Probleemanalyse en prioriteiten

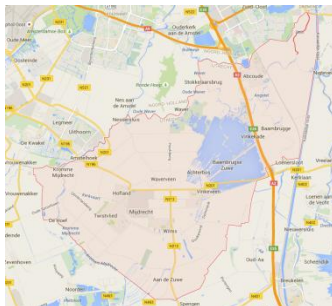
Het doel van de probleemanalyse is om sturing te geven aan de inspanningen van het toezicht en de handhaving. De probleemanalyse vormt daarmee de basis voor het stellen van prioriteiten, het formuleren van doelstellingen en het uiteindelijk vaststellen van een uitvoeringsprogramma. De probleemanalyse bestaat uit een omgevingsanalyse (beschrijvend gedeelte) en een risicoanalyse (cijfermatig gedeelte).

4.1 Wettelijk kader toezicht en handhaving

De verantwoordelijkheid voor toezicht vloeit voort uit wettelijke verplichtingen, zoals bijvoorbeeld artikel 5.2 lid 1 Wabo en artikel 125 Gemeentewet. Uit de jurisprudentie blijkt dat sprake is van plicht tot handhaving, met name wanneer derden de overheid vragen op te treden. De handhavingplicht wordt als het ware geactiveerd door een handhavingsverzoek van een derde-belanghebbende. Alleen indien of de mogelijkheid bestaat tot legalisering, of er sprake is van bijzondere omstandigheden, moet van handhaving worden afgezien. De zorg voor de naleving valt uiteen in twee deeltaken, namelijk toezicht en handhaving.

4.2 Analyse van gemeente De Ronde Venen

4.2.1. Karakteristieken van de gemeente

De Ronde Venen is op 1 januari 2011 ontstaan door de samenvoeging van de voormalige gemeenten De Ronde Venen en Abcoude. De naam van de gemeente verwijst naar de ontginningsgeschiedenis van deze streek, die ongeveer duizend jaar geleden begon.

Met een oppervlakte van 117 km² is De Ronde Venen één van de meest omvangrijke gemeenten in de provincie Utrecht. De gemeente telt acht kernen, die elk hun eigen sfeer en karakter hebben. Mijdrecht is bijvoorbeeld het dorp met het grootste winkelgebied, in Vinkeveen is de invloed van het water (toerisme) alom merkbaar en het hart van Abcoude en Baambrugge is een beschermd dorpsgezicht. De identiteit van de dorpen Amstelhoek en De Hoef wordt voor een groot deel bepaald door de rivier de Amstel, respectievelijk de Kromme Mijdrecht. En de markante kernen Wilnis en Waverveen laten zien hoezeer dorpen middenin de polder van elkaar kunnen verschillen.

De Ronde Venen behoort tot het nationaal landschap het Groene Hart. In De Ronde Venen zijn plassen, droogmakerijen, het veenlandschap (veenweiden, Botshol), stroomruggen en het rivierenlandschap (Winkel en Angstel) de belangrijkste landschapstypen. Als gevolg van de turfwinning ontstonden met name in het westen van het gebied grote veenplassen. De meeste daarvan zijn in de loop van de 19e en 20e eeuw drooggemalen. De laatste van de droogmakerijen die op deze wijze ontstond, was Wilnis-

Veldzijde (1926). Plannen voor het droogmalen van de Vinkeveense Plassen zijn nooit uitgevoerd, mede vanwege het belang van deze veenplassen voor de recreatie.

4.2.2 Inwoners

Per 1 januari 2015 heeft de gemeente De Ronde Venen 42.605 inwoners. Deze zijn als volgt verdeeld over de 8 kernen van de gemeente:

Kern	Aantal inwoners
Mijdrecht	16.225
Amstelhoek	975
De Hoef	907
Vinkeveen	8.444
Wilnis	6.325
Waverveen	841
Abcoude	7.522
Baambrugge	1.366
Totaal	42.605

4.2.3 Beroepsbevolking en Bedrijvigheid

De beroepsbevolking van De Ronde Venen bestaat uit 17.300 personen. Van de totale beroepsbevolking werkt 63% in De Ronde Venen. De rest heeft een baan elders of maakt gebruik van een sociale voorziening. De meeste banen bevinden zich in de industrie, bouwsector, groot- en detailhandel, gezondheids- en welzijnzorg. Dit in tegenstelling tot het aantal bedrijfsvestigingen waar meer dan 50% actief is in de financiële en dienstensector.

Beroepsbevolking tussen de 15-65 jaar is in 2014: 837 per 1000 inwoners (landelijk 802).

Door haar ligging is De Ronde Venen een aantrekkelijke gemeente om een bedrijf in te vestigen. De ondernemingen bevinden zich middenin het prachtige landschap van het Groene Hart, met centra van bedrijvigheid als Amsterdam, Utrecht, Schiphol en de Bloemenveiling Aalsmeer in de directe omgeving. De bedrijvigheid concentreert zich vooral op de bedrijventerreinen in Abcoude, Mijdrecht en Vinkeveen. Het bedrijventerrein Mijdrecht beslaat met een oppervlakte van 175 hectare bruto een groot deel van de bebouwde kom van Mijdrecht. Er zijn circa 400 bedrijven gevestigd met zo'n 5.000 arbeidsplaatsen. Het bedrijventerrein is met 31% van de werkgelegenheid de belangrijkste economische motor van de lokale economie. De afgelopen jaren is het bedrijventerrein Mijdrecht gerevitaliseerd. Het bedrijventerrein neemt met zowel internationaal, nationaal en lokaal georiënteerde bedrijven een belangrijke positie in binnen de provincie Utrecht.

De terreinen in Vinkeveen aan de Voorbancken en de Spoorlaan zijn beide 4 hectare groot. In Abcoude hebben de ondernemingen aan de Bovenkamp en de Hollandse Kade respectievelijk een grootte van 2 en 10 hectare. Daarnaast zijn er kleinere bedrijvenconcentraties in Amstelhoek (Amstelkade) en Wilnis (Irenestraat).

Nieuw te ontwikkelen bedrijventerrein

Een gefaseerde ontwikkeling van een circa 10 hectare nieuw bedrijventerrein is mogelijk, waarbij de mogelijkheid wordt open gehouden om op termijn tot een maximum van 20 hectare uit te breiden. Het betreft water- en kade-gebonden bedrijven.

4.2.4 Structuurvisie De Ronde Venen

Landbouw

Landbouw is de belangrijkste drager van het landschap. Het gebruik door boerenbedrijven staat centraal en bepaalt mede het landschap. De landbouwsector krijgt binnen bepaalde grenzen zoveel mogelijk ruimte voor agrarische bedrijfsontwikkeling.

4.2.5 Uit "waar staat je gemeente"

Beleving woonomgeving:

64% van de inwoners in De Ronde Venen vindt de buurt schoon

1 % ondervindt overlast van buurtbewoners

Openbare orde en veiligheid

In DRV heeft 40,9% te maken met misdrijven (Nederland 59,4%)

Vernieling en beschadiging per 1000 inwoners 5,8 in DRV (Nederland 6,5)

In DRV voelt 26% zich veilig in de buurt (Nederland 29%)

4.3 Specificatie per taakveld

4.3.1 Specificatie Milieu

Het totale inrichtingenbestand bestaat uit 1.612 inrichtingen. Qua milieubelasting zijn de inrichtingen ingedeeld in 4 categorieën waarvan categorie 4 de zwaarste is en categorie 1 de lichtste.

Categorie milieubelasting	0	1	2	3	4
Aantal inrichtingen	192	482	749	161	28
Totaal					1612

Binnen het bedrijvenbestand waarvoor de gemeente bevoegd gezag is, zijn tien bedrijven met een verhoogd risico. Het betreft in het bijzonder een vijftal IPPC bedrijven (Integrated Pollution Prevention and Control), een tweetal vuiloverslagstations en enkele grotere industriële bedrijven. Ook is er één Brzo-bedrijf (Besluit risico's zware ongevallen 1999), SC Johnson Europlant BV, waarvan het bevoegd gezag vanaf 2016 over gaat van de gemeente naar de provincie. Binnen de gemeente is tevens een vuurwerkverkoop- en opslagpunt aanwezig, waarvoor de gemeente bevoegd gezag is. Het aantal voormalige provinciale bedrijven bedraagt veertien en er zijn twee LPG tankstations. Het overgrote gedeelte van de bedrijven heeft een lichte milieubelasting.

Wat verder opvalt is dat bijna een achtste van het aantal bedrijven een agrarisch karakter heeft en dat scholen/kantoren en detailhandel een grote groep vormen op het totale bedrijvenbestand van de gemeente.

4.3.2 Specificatie Bouwen en wonen & Ruimtelijke ordening

In de gemeente De Ronde Venen worden jaarlijks ongeveer 377 omgevingsvergunningen aangevraagd. Daarnaast zijn in 2014 164 sloopmeldingen ingediend. Extra inzet van toezicht was nodig in verband met 11 grote bouwwerken/projecten. Voor toezicht in verband met interne vragen wegens BAG,WOZ, woningontzuimingen, juridische handhaving vinden jaarlijks ongeveer 300 toezichtcontroles plaats.

4.3.3 Specificatie Brandveiligheid

Het objectenbestand van de gemeente De Ronde Venen waarmee de VRU uitvoering geeft aan de Taakuitvoeringsovereenkomst (TUO), bestaat uit vergunning- en melding plichtige bouwwerken brandveilig gebruik, evenementen, gebruik brandbeveiligingsverordening en bouwwerken algemeen gebruik. Deze laatste categorie objecten bestaat voor een groot deel uit industriegebouwen welke opgenomen zijn in het Activiteitenbesluit. Het activiteitenbesluit wordt vervangen door de BAL (Besluiten Activiteiten Leefomgeving)

4.3.4 Specificatie Openbare Ruimte

Binnen het taakveld APV en bijzondere wetten wordt toezicht gehouden op verschillende terreinen. Voorbeelden hiervan zijn:

- controle op het onjuist aanbieden en/of storten van afval in de openbare ruimte;
- controle op het onjuist plaatsen van objecten op en langs de openbare weg;
- controle op illegale reclame langs de openbare weg;
- controle op parkeerexcessen;
- controle op Bouwplaats opslag openbare ruimte.

In 2013 zijn toezicht en handhaving in het kader van de Drank- en Horecawet van het rijk aan de gemeente overgedragen. Het 'Preventie- en handavingsplan Drank- en Horecawet' en de 'Sanctiestrategie Drank- en Horecawet en horeca-exploitatie' zijn op 25 september 2014 door de gemeenteraad vastgesteld.

4.4 Cijfermatige onderbouwing prioriteiten

4.4.1. Inleiding

Het aantal gemeentelijke handhavingstaken is zeer omvangrijk en divers. Als gevolg hiervan is het feitelijk niet mogelijk om al deze taken voor de volle 100% uit te voeren met de vaak beperkte beschikbare capaciteit. Daarom is het noodzakelijk om prioriteiten aan de verschillende handhavingstaken toe te kennen. Door middel van een risicoanalyse op basis van een landelijk erkende systematiek zijn deze prioriteiten bepaald.

4.4.2. Handhavingsthema's en -taken

Voor het bepalen van de prioriteiten zijn eerst de verschillende handhavingsthema's en -taken in kaart gebracht. De handhavingsthema's en -taken vloeien voort uit de geldende landelijke en lokale wet- en regelgeving (wetten, verordeningen, beleidsnotities, bestemmingsplannen en dergelijke) op basis waarvan de gemeenten aan haar beginselplicht tot handhaven gevolg dienen te geven.

Het beleidsveld "Brandveiligheid" wordt in regionaal verband door de Veiligheidsregio Utrecht (VRU) uitgevoerd en het beleidsveld "Milieu" is uitbesteed aan de Omgevingsdienst regio Utrecht (ODRU). Afstemming over deze taken vindt regionaal plaats.

Voor wat betreft de VRU zal zoals eerder aangegeven, mede vanwege de Omgevingswet, de inzet van de komende jaren verschuiven van advies op (WABO) plannen naar toezicht ten behoeve van handhaving door het bevoegd gezag. De aanpak wordt gericht op een gebiedsgerichte, doelgroepgerichte en objectgerichte wijze. November 2015 verwacht de VRU het uitvoeringsplan voor 2016 gereed te hebben.

4.4.3. Risicoanalyse

Bij het vaststellen van de prioriteiten nemen de risico's een belangrijke plaats in. De gedachte daarbij is dat interne en externe risico's die de gemeente loopt bij het niet uitvoeren van haar handhavingstaken in belangrijke mate de bestuurlijke aandacht voor een onderwerp zullen bepalen. Het benoemen van risico's en het afwegen hiervan is dan ook een belangrijke stap naar een organisatie waarin de intensiteit van toezicht en handhaving een directe relatie heeft met de kans dat een probleem zich voordoet en de ernst van de mogelijke gevolgen bij het niet uitvoeren van deze taken. Daarbij moet worden onderkend dat ondergeschikte risico's hoog op de politieke agenda kunnen staan, omdat maatschappelijke en/of politieke opvattingen daartoe dwingen. Ook kunnen ondergeschikte taken met zo'n grote frequentie tot problemen leiden dat een gestructureerde aanpak om die reden nodig is.

Het is in de praktijk niet mogelijk om bij ieder bedrijf, bouwproces of evenement een toezichthouder permanent aanwezig te hebben. Een zeker risico is daarmee altijd aanwezig en moet worden geaccepteerd. Met de risicoanalyse zijn de risico's transparant gemaakt en kan hieraan de capaciteitsinzet gekoppeld worden. Op basis van de uitkomsten van de Risicoanalyse is in de toezichtstrategie per taakveld weergegeven.

In bijlage 4 "Toelichting risicoanalyse" is een toelichting opgenomen van de uitgevoerde risicoanalyse, waarin nader wordt ingegaan op de gebruikte methodiek, de begrippen (risico, negatieve effecten en kansfactor) en de wijze waarop aan deze begrippen getalsmatige waarden zijn toegekend. Voor Milieu bijlage 9.

Een weergave van de gemiddelde uitkomsten van de ingevulde risicomatrices voor de beleidsvelden Bouwen, Wonen en Ruimtelijke Ordening en Verordeningen en Bijzondere wetten is opgenomen in bijlage 5 "Uitkomsten risicoanalyse". Voor Milieu is de risico-analyse uitgewerkt in bijlage 7.

4.4.4. Prioriteitenoverzicht

In bijlage 6 "Prioriteitenoverzicht" staat het prioriteitenoverzicht aangegeven van de afgestemde prioriteiten. Concreet houdt dit in dat de gemeente De Ronde Venen uitgaat van deze prioriteiten bij het bepalen van de verschillende beleidsstrategieën en de verdere uitwerking van het integraal handhavingsbeleidsplan. Voor Milieu is dat uitgewerkt in bijlage 8.

Voor de vaststelling van de prioriteringen heeft eerst een ambtelijke invulling van een risico-analyse waaruit prioriteringen volgden. Vervolgens is op basis van de onderwerpen uit het prioriteitenoverzicht input gevraagd aan het inwonerpanel en focusgroep. Daarna heeft er een klankbordbijeenkomst met een beperkt aantal raadsleden plaatsgevonden die prioriteringen hebben aangegeven (zie bijlage 1a en 1b). De aanbevelingen daaruit worden bij de vaststelling van het uitvoeringsprogramma meegenomen. Veel voorkomende handhavingssaken met een lagere prioriteit kunnen tezamen voor een hogere prioriteit aanleiding geven en worden in dat geval uit oogpunt van effectiviteit en efficiëntie zoveel mogelijk geclusterd opgepakt.

5 Doelen

5.1 Doelstellingen handhavingsbeleid

Handhaving is niet een opzichzelfstaand onderdeel, maar vormt een belangrijk onderdeel van de publieke taak en is onlosmakelijk verbonden met het vergunning- en meldingstelsel binnen de Nederlandse wet- en regelgeving. Volgens artikel 21 van onze Grondwet: "De zorg van de overheid is gericht op de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu."

De hoofddoelstelling is het zorgen voor een veilige en leefbare woon- en werkomgeving. Deze doelstelling moet via een jaarlijks uitvoeringsprogramma vertaald worden naar concrete inzet van beschikbare capaciteit. De ervaring is dat er een spanningsveld bestaat tussen doelen en capaciteit. Dit wordt verder uitgewerkt in hoofdstuk 7 en het jaarlijkse HandhavingsUitvoeringsProgramma.

Om deze doelstelling te kunnen verwezenlijken worden de volgende algemene doelstellingen onderscheiden:

1. Kwaliteitsdoelstellingen: deze doelstellingen omschrijven welke procesmatige verbeteringen er beoogd worden;
2. naleefdoelstellingen: deze doelstellingen beschrijven voor alleen het taakveld milieu welke resultaten er op het gebied van naleving worden nagestreefd. Voor de overige taakvelden worden ingaande 2018 ook naleefdoelstellingen geformuleerd.

5.2 Uitwerking algemene doelstellingen

5.2.1 Kwaliteitsdoelstellingen

- Streven naar meer verantwoordelijkheid bij inwoners en bedrijven (structureel publiceren, nieuwe media benutten, integraal informeren tijdens controle);
- Verzoeken om handhaving worden binnen een redelijke termijn afgehandeld (< 8 weken);
- Minder toezichtslasten voor inwoner en bedrijf (reduceren van de frequentie en het toepassen van integrale controles);
- Voldoen aan de (huidige en nog in de wet- en regelgeving te verankeren) kwaliteitscriteria;
- Investeren in samenwerking met handhavingspartners (zowel strategisch als operationeel).

5.2.2 Naleefdoelstellingen

Voor de beleidsperiode 2016-2018 is het nog niet mogelijk om naleefdoelstellingen te concretiseren. Daarvoor zijn verschillende oorzaken aan te geven. Er is geen nulmeting van de huidige naleving. De registratie van gegevens is ook niet toereikend. De komende beleidsperiode wordt gebruikt voor de nulmeting en verbetering van de registratie in het automatiseringssysteem SquitXO. Tot op heden is het toezicht vooral gefocused op verleende vergunningen en toezicht in verband met klachten en meldingen. In de komende beleidsperiode ligt de focus daarom op het verkrijgen van inzicht in de huidige naleving, het stimuleren van naleving door voorlichting en communicatie en een projectmatige aanpak op thema's en gebiedsgericht toezicht. Deze aanpak vergt ook een omschakeling in de werkwijze van de toezichthouders.

In uitzondering hierop worden zoals hiervoor aangegeven wel naleefdoelstellingen geformuleerd voor het taakveld Milieu, wat door de ODRU wordt uitgevoerd, omdat zij al langer met deze methodiek werken.

5.3 Doelstellingen Milieu

In de onderstaande tabel is een inschatting gegeven van het naleefgedrag per prioriteitsklasse. Het huidige naleefgedrag is als vertrekpunt genomen voor de doelstelling van de naleving in 2018.

Prioriteitsklasse	(geschatte) Naleving huidige situatie	Doelstelling naleving 2018
Zeer groot risico	50-70%	80-90%
Groot risico	50-70%	70-90%
Beperkt risico	50-70%	70-80%
Klein risico	50-60%	70-80%
Zeer klein risico	50-60%	60-80%

Tabel: Inschatting huidige naleefgedrag en doelstelling naleving 2018 taakveld Milieu

Met het bedrijfsinformatiesysteem is het niet mogelijk om in het naleefgedrag van voorschriften van een bedrijf een onderscheid te maken in de naleving van voorschriften die heel belangrijk zijn, bijvoorbeeld vanwege veiligheid, en die voorschriften die niet zo belangrijk zijn omdat de effecten van het niet naleven beperkt zijn. In de tabel staat dus een gemiddeld percentage van alle voorschriften voor een bedrijf.

5.3.1 Beleidsuitgangspunten

- de componenten veiligheid, ketentoezicht, energie/duurzaamheid krijgen specifieke aandacht tijdens toezicht en handhaving;

- controles bij de grote bedrijven uit categorie 4 worden afgestemd met handhavingspartners als waterschap en veiligheidsregio;
- alle vuurwerkbedrijven voldoen elk jaar voor 100% aan de voorschriften (na controle en zo nodig een handhavingstraject);
- er vindt samenwerking plaats met andere handhavingspartners om het kennisniveau te

verhogen en een eenduidig toezicht te verkrijgen.

5.3.2 Indicatoren

Registratie van het naleefgedrag per branche of handhavingscategorie op basis van de uitgevoerde controles. In het bedrijfsinformatiesysteem Squit XO worden gegevens (gepleegde overtredingen, naleefgedrag, etc.) verzameld en geanalyseerd. De indicatoren voor het bereiken van doelstellingen zijn:

- aantal en ernst overtreding;
- aantal controles, hercontroles, dwangsommen etc.;
- aantal vergunningaanvragen, ontheffingen en meldingen in het kader van een legalisatietraject.

Deze indicatoren worden geanalyseerd op projectniveau (zoals beschreven in handhavingsuitvoeringsprogramma).

5.4 Doelstellingen Bouwen en wonen

In de Risicomatrix is een inschatting gegeven de risico's en de kans dat die risico's zich voordoen. Op basis daarvan zijn prioriteiten vastgesteld. Die prioriteiten zijn leidend bij de inzet van toezicht en handhaving.

5.4.1 Beleidsuitgangspunten

- Er wordt in het kader van preventie meer aandacht besteedt aan communicatie en voorlichting
- Er wordt meegedacht en geadviseerd over regelgeving en de handhaving daarvan (voorbeeld bestemmingsplan)
- Om de naleving te bevorderen wordt de capaciteitsinzet van het toezicht van vergunninggebonden verlegd naar een meer projectmatige en gebiedsgerichte aanpak. Daarbij wordt zoveel mogelijk aangesloten bij ontwikkelingen in bestemmingsplannen en voor het betreffende jaar actuele thema's en de veranderende wet- en regelgeving.
- Vergunninggebonden toezicht vindt als volgt plaats;
 - < € 250.000 1 controle
 - > € 250.000 maximaal 3 controles
- VTH en VRU voeren (zoveel mogelijk gezamenlijk) brandveiligheidscontroles uit tijdens de bouw van publieke gebouwen (incl. industrie- en kantoorgebouwen), waarbij specifiek wordt gelet op compartimentering, brandscheiding en vluchtwegmogelijkheden;
- Er vindt samenwerking plaats met andere handhavingspartners om het kennisniveau te verhogen, eenduidig toezicht te verkrijgen en de toezicht last te verminderen.

5.5 Doelstellingen Ruimtelijke ordening

In de Risicomatrix is een inschatting gegeven de risico's en de kans dat die risico's zich voordoen. Op basis daarvan zijn prioriteiten vastgesteld. Die prioriteiten zijn leidend bij de inzet van toezicht en handhaving.

5.5.1 Beleidsuitgangspunten

- Geprogrammeerd toezicht wordt gebiedgericht georganiseerd;
- Er wordt integraal toezicht gehouden op bestaand gebruik (aansluiten bij controles VRU en ODRU);
- Er wordt, naar aanleiding van meldingen van toezichthouders van andere instanties, gecontroleerd (signaaltoezicht);
- Er vindt samenwerking plaats met andere handhavingspartners om het kennisniveau te verhogen, eenduidig toezicht te verkrijgen en de toezichtslast te verminderen.

5.6 Doelstellingen Brandveiligheid

Dit taakveld is uitbesteed aan de VRU.

Op het gebied van de brandveiligheid zijn de preventiedoelen:

- Het voorkomen van incidenten
- Het beperken van de gevolgen van incidenten.

De VRU wil daarbij de kennis van de complete veiligheidsketen benutten: proactie, preventie, preparatie, repressie en nazorg.

Een uitgebreide risicoanalyse moet ten grondslag liggen aan het preventieve uitvoeringsprogramma. Daarbij is in de eerste plaats gebruik gemaakt van de landelijk Handleiding Prevap (Preventie Activiteitenplan). Daarin zijn risico's naar gebouwsoort en gebruik benoemd. Prevap wordt momenteel binnen de VRU uitgewerkt in de uniforme Risicomodule. Risico's worden daarin verder genuanceerd. Vorm en frequentie van toezicht worden verder gekoppeld aan naleefgedrag. Verder wordt de aansluiting gezocht met de landelijke handhavingsstrategie

5.6.1. Beleidsuitgangspunten

- Het vroegtijdig wegnemen of voorkomen van (grootschalige) risico's en meedenken over regelgeving en ruimtelijke plannen;
- Tijdens plan- en de realisatiefase van bouwwerken adviseren/toetsen of (brand)veiligheid voldoende aandacht krijgt; bij oplevering wordt dat gecontroleerd en wordt zo nodig opgetreden tegen tekortkomingen;
- In de gebruiksfase wordt gecontroleerd of gebouwen nog steeds veilig zijn en of het gebruik veilig plaats vindt; brandveiligheidsbewustzijn en adequaat handelen bij brand te bevorderen, vooral door te communiceren over brandveiligheid;
- Hulpdiensten te voorzien van informatie uit de preventieactiviteiten (verminderd zelfredzaamheid, gevaarlijke stoffen), om veilig, snel en effectief optreden te bevorderen.

5.7.1. Uitvoeringsprogramma Preventie VRU

Aan het uitvoeringsprogramma voor 2016 wordt op dit moment hard aan gewerkt. De verwachting is dat in november een plan ter bespreking kan worden aangeboden. Wij hebben zoveel mogelijk rekening gehouden met het reeds bekende deel van het uitvoeringsprogramma.

5.7 Doelstellingen Openbare ruimte

In de Risicomatrix is een inschatting gegeven van de risico's en de kans dat die risico's zich voordoen. Op basis daarvan zijn prioriteiten vastgesteld. Die prioriteiten zijn leidend bij de inzet van toezicht en handhaving

5.7.1. Beleidsuitgangspunten:

Het voorkomen en beperken van onveilige situatie en situaties die de openbare orde verstoren gebeurt in nauwe samenwerking met onze veiligheidspartners, zoals de politie en brandweer. De lokale wet- en regelgeving ligt ten grondslag op grond waarvan opgetreden kan worden. In het kader van het integraal handhavingsbeleid is de Algemene plaatselijke verordening (APV) de meest van toepassing zijnde regelgeving. De politie is aangewezen als toezichhoudende en handhavende instantie. De nadruk heeft de afgelopen jaren gelegen bij het toezicht ivm. de drank- en horecawetgeving waarvoor extern wordt ingehuurd.

5.7.2 Indicatoren

- Controles in het kader van de Drank- en Horecawetgeving gepland;
- Aantal vergunningaanvragen

6 Handhavingstrategie

6.1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft de verschillende strategieën binnen de handhaving. Het tweesporenbeleid (toepassing van bestuurs- en strafrecht) en het stappenplan zijn onderdeel hiervan. De strategie sluit aan op de gestelde prioriteiten en doelen. Daarbij vraagt de Wabo vanwege het gelijkheidsbeginsel om eenduidigheid tussen de verschillende taakvelden. In paragraaf 1.2 is de reikwijdte benoemd voor dit handhavingsbeleid; zaken met betrekking tot milieu, bouwen en wonen, ruimtelijke ordening, brandveiligheid en openbare ruimte. Met deze brede insteek wordt voorgesorteerd op de Wet Private Kwaliteitsborging en de doelstelling van de Omgevingswet, waarvan het laatste onderdeel in werking treedt in 2018.

In de strategie is aangegeven op welke wijze de naleving wordt bevorderd en welke instrumenten worden ingezet om verbetering van de naleving te bereiken.

We anticiperen op de uitgangspunten van de Landelijke Handhavingsstrategie (LHS), voortvloeiend uit de wet Vergunningen, Toezicht en Handhaving" (Wet VTH), die naar verwachting in 2016 wettelijk wordt geborgd. Waar mogelijk anticiperen wij ook op de verplichtingen uit de Wet VTH en de Wet Private Kwaliteitsborging. Conform de afspraken binnen de regio (ODRU) wordt de LHS gevoegd in het gemeentelijke beleid.

Op verschillende niveaus zijn strategieën geformuleerd, te weten:

1. Preventiestrategie (§ 6.2);
2. Toezichtstrategie (§ 6.3);
3. Sanctiestrategie (nalevingstrategie) (§ 6.4);

4. Gedoogstrategie (§ 6.5);
5. Privaatrechtelijke handhaving (§ 6.6);
6. Handhaving eigen organisatie en/of andere overheid (§ 6.7).

6.2 Preventiestrategie

Preventiestrategie is de strategie die primair ziet op het bevorderen van spontane naleving van wet- en regelgeving. Belangrijke elementen van de preventiestrategie zijn voorlichting (communicatiestrategie) en de wijze van toezicht (toezichtstrategie).

Handhaving is meer dan het corrigeren van overtredingen door het opleggen van herstellende en/of bestraffende sancties. Aan toezicht en handhaving gaat een acceptatieproces (van de gestelde norm, door inwoners en bedrijven) vooraf. Dit vergt een gedegen vorm van communicatie.

Zo kan er actief voorlichting worden gegeven wanneer blijkt dat bepaalde regelgeving onvoldoende bekend is. Ook kan ingespeeld worden op ontwikkelingen wanneer blijkt dat in een bepaalde branche (of objectencategorie) calculerend gedrag voorkomt.

Om inzicht te krijgen in de redenen van overtreden van wet- en regelgeving wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de 'Tafel van Elf' van het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid. Deze methode sluit aan bij de Landelijke Handhavingsstrategie (LHS). De Tafel van Elf is een wetenschappelijk ontwikkeld model dat inzage geeft in de redenen waarom mensen de regels overtreden. De methode laat zien dat er vóór het daadwerkelijke sanctietraject voldoende mogelijkheden zijn om middels gerichte communicatie overtredingen te voorkomen, dan wel helderheid over normen te verstrekken (mochten die onvoldoende helder zijn).

Voor uitleg over de methodiek van de 'Tafel van Elf' wordt verwezen naar bijlage 10

Eerder in de nota is aangegeven dat de komende beleidsperiode wordt gebruikt om te komen tot een nulmeting van de huidige naleving. Op basis daarvan zal een communicatiestrategie worden uitgewerkt op welke wijze en op welke onderdelen de gemeente actief communiceert over haar toezicht en handhavingstaken.

Onderdeel van preventiestrategie is verder het inschakelen van buurtbemiddeling of (pre)mediation/informele aanpak. In geval van klachten kan buurtbemiddeling een sterkere oplossingskracht hebben dan de inzet van toezicht & handhaving.

6.3 Toezichtstrategie

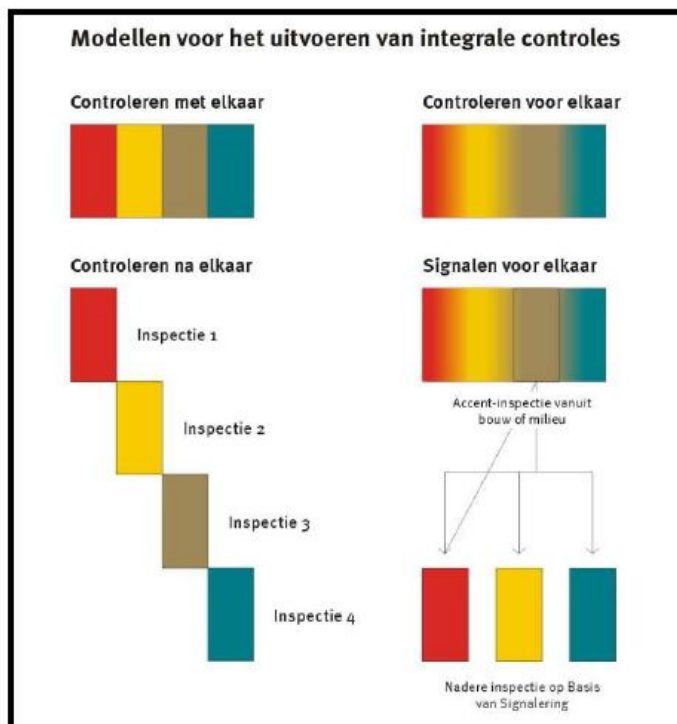
Toezichtstrategie is de strategie die beschrijft op welke manier en in welke vorm toezicht plaatsvindt. Dit is een leidraad bij het opstellen van het HUP en voor de toezichthouder in zijn dagelijkse werk.

Toezicht vindt plaats op basis van de gestelde prioriteiten en doelen. Deze zijn vastgesteld op basis van de risicoanalyse (zie hoofdstuk 4). De prioritering is leidend voor de frequentie van het toezicht.

6.3.1 Manier van werken bij toezicht en handhaving

Verschillende handhavingspartners zijn actief in toezicht en handhaving in de leefomgeving. Zowel in de openbare ruimte als in het bebouwde gebied. Te denken valt aan toezicht door het waterschap, de Veiligheidsregio Utrecht, de provincie Utrecht, de politie, de ODRU en de gemeentelijke organisatie, waaronder de buitendienst.

Door informatie gestuurde handhaving en heldere werkafspraken zijn meerdere vormen van integraal toezicht mogelijk. Dat wordt hierna uitgewerkt.

Figuur 2 modellen voor het uitvoeren van (integrale) controle

Controleren met elkaar: Toezichthouders vanuit diverse taakvelden voeren gezamenlijk een integrale controle uit. Ieder voor de eigen discipline. Met name van toepassing in situaties die door een groter dan gemiddelde complexiteit of bestuurlijke prioriteit worden gekenmerkt. Soms is deze methode nodig, meestal is die arbeidsintensief en belastend voor de ondernemer of inwoner.

Na elkaar controleren: Verschillende toezichthouders van uiteenlopende instanties of afdelingen voeren zelfstandig en onafhankelijk van elkaar een controle uit. Omdat de inspecties over een relatief groter tijdsbestek worden uitgevoerd, heeft deze aanpak een sterkere preventieve uitwerking. Deze vorm van controleren is de klassieke vorm van toezicht. De toezichtlast neemt echter toe en de efficiëntie neemt af. Bovendien is het risico groot dat controles verschillende vakgebieden bestrijken, hetgeen kan leiden tot interpretatieverschillen.

Voor elkaar signaleren: Een toezichthouder kan tijdens zijn 'eigen' controle een mogelijke overtreding in een ander taakveld signaleren. Als deze constatering daartoe aanleiding geeft, zal de specialist van dat taakveld zelf een controle uitvoeren. Het voordeel van deze aanpak is dat overtredingen in een eerder stadium worden gesignaleerd. Deze aanpak vergt wel de nodige afstemming (en kunde) binnen een organisatie.

Voor elkaar controleren: Een toezichthouder neemt tijdens een integrale controle meerdere aandachtsvelden voor zijn rekening. Dit heeft voornamelijk betrekking op situaties die worden gekenmerkt door een geringe complexiteit. Dit is een vorm van signaaltoezicht, die prima kan worden uitgevoerd door een generalistisch toezichthouder, die bovendien dikwijls wordt ingezet voor uiteenlopende surveillances.

Bij toezicht wordt de gekozen voor de meest effectieve en efficiënte manier van toezicht. Dit is afhankelijk van het doel van het betreffende project in het HUP. Het streven is bij alle controles oog te hebben voor signaalpunten van andere taakvelden en/of bevoegd gezag.

De manier van werken bij toezicht & handhaving kan worden onderscheiden in preventief, actief en reactief toezicht

6.3.2 Preventief: geprogrammeerd gebiedstoezicht

De kwaliteit van de leefomgeving wordt onder meer bepaald door de mate van controle op de naleving van de gestelde normen. Controle betekent ook "gezien worden" en dat werkt in de regel preventief. Gekoppeld aan handavingscommunicatie zal dit een positief effect hebben op kwaliteit van de leefomgeving.

De surveillance kan door elke discipline worden uitgevoerd. Het gaat er dan om dat bevindingen bij de juiste handavingspartner wordt gedeponerd: ook dat is een vorm van signaaltoezicht. Dit kan een collega zijn of een ander bevoegd gezag. Periodiek wordt een gebied, al dan niet steekproefsgewijs, gecontroleerd of er overtredingen zijn. Deze controles vinden plaats aan de hand van incidentele fysieke (perceel)controles. Dat geldt voor Wabo-gerelateerde taken en ook het toezicht in de openbare ruimte vindt hierin plaats.

6.3.3 Actief: gebiedsgerichte controle

Een surveillance kan ook resulteren in een controle, op basis waarvan een handhavingstraject moet worden opgestart. Deze controle zal vooral in buitengebieden leiden tot het constateren van uiteenlopende vormen van strijdig (planologisch) gebruik, mede door de veranderingen in de wetgeving per 1 november 2014 (de uitbreiden van het vergunningvrij bouwen en de verruiming van de mogelijkheden tot planologisch afwijkend gebruik, ook buiten de bebouwde kom).

Het belang van een tijdige signalering is tweeledig:

- ernstige overtredingen worden eerder gesignaleerd en aangepakt en daarmee de schade beperkt (mits prioritair), en
- de informatie is direct bruikbaar in elke actualiseringsronde van de bestemmingsplannen.

De gebiedsgerichte controle wordt ook ingezet voor de taakvelden milieu, bouwen en openbare ruimte. Tijdens de controle heeft de toezichthouder specifiek oog voor een of meerdere controlepunten.

Met het afnemen van vergunningplichtige activiteiten en het toenemen van vergunningvrije of meldingsplichtige werkzaamheden neemt de kans op afwijkend handelen toe. Daar waar minder inzet nodig is voor vergunningverlening, blijkt uit de praktijk dat intensivering van toezicht en handhaving noodzakelijk is.

6.3.4 Actief: controle naar aanleiding van verleende vergunningen en/of meldingen

Deze vorm van controle is traditioneel en vloeit direct voort uit het nemen van besluiten, het stellen van voorschriften bij vergunningen en het accepteren van meldingen. Naleving van voorschriften is essentieel bij vergunningverlening, immers het gaat hier om zaken die expliciet vergund dienden te worden.

Ter verduidelijking van specifiek handhaving bij exploitatieplan is een schema bijgevoegd (bijlage 12 uitvoering en handhaving exploitatieplan).

Vanwege de privatisering bouwtechnische zaken ingaande 1 januari 2017 wordt het toezicht op verleende vergunningen geminimaliseerd. We anticiperen hiermee op de Wet Private Kwaliteitsborging. Wij gaan tot die tijd alvast niet meer controleren op de technische eisen.

6.3.5 Reactief: controle naar aanleiding van klachten en/of verzoeken om handhaving

Niet alle klachten en/of meldingen resulteren in een controle. Dat is afhankelijk van de prioriteitstelling en aard van de klacht of melding. Op anonieme klachten en meldingen wordt niet gereageerd. Indien sprake is van een mogelijk acute situatie wordt uiteraard wel actie ondernomen. Bij dit onderwerp wordt de lijn van de constante jurisprudentie omtrent 'de beginselplicht tot handhaving' gevolgd.

6.4 Sanctiestrategie

Als een toezichthouder tijdens een controle een overtreding constateert, stelt hij of zij met behulp van de interventiematrix van de Landelijke Handhaving Strategie (LHS) en de regionale sanctiestrategie de sanctie vast. Voor de regionale sanctiestrategie en de Landelijke Handhavingstrategie (LHS) wordt verwezen naar bijlage 2 en 3. De aard en inhoud moet bestuurlijk zijn vastgesteld.

Voor het bepalen van aard en hoogte van dwangsommen en van begunstigingstermijnen wordt -zodra die is vastgesteld (naar verwachting eind 2015)- de in de regio in ontwikkeling zijnde "Richtlijn dwangsombedragen en termijnen" gevolgd.

Als legalisatie van de bevinding mogelijk is wordt de overtreder uitgenodigd een legalisatieverzoek in te dienen. Dit laat het toepassen van de LHS en de interventiematrix onverlet, omdat er maatregelen nodig kunnen zijn om de overtreding te beëindigen en de gevolgen te beperken of weg te nemen. Bij het toepassen van de interventiematrix is de mogelijkheid van legalisatie een verzachtende omstandigheid.

6.4.1 Begunstigingstermijn

Een dwangsom wordt pas verbeurd of bestuursdwang mag pas worden toegepast nadat de overtreder de gelegenheid heeft gehad zelf de geëigende maatregelen te treffen om de overtreding ongedaan te maken. Een uitzondering op deze eis vormen overtredingen welke per direct kunnen worden beëindigd en overtredingen welke nauwelijks bestuursdwang eisen. De begunstigingstermijn moet zo worden gekozen dat de overtreder voldoende tijd heeft om de overtreding ongedaan te maken of ongedaan te laten maken. De begunstigingstermijn moet concreet omschreven zijn. 'Zo spoedig mogelijk' en dergelijke zijn niet toegelaten. De begunstigingstermijn moet zo kort mogelijk zijn, maar niet onredelijk kort. Dit betekent dat de begunstigingstermijn dient overeen te komen met de termijn waarbinnen het voor de overtreder fysiek, bij een voortvarende aanpak, mogelijk is de strijdigheid ongedaan te maken. Een voortvarende aanpak betekent dat sneller doorgewerkt moet worden dan bij reguliere uitvoering, vooral als de overtreding nogal wat, hinder, gevaar of milieuschade tot gevolg heeft. Wat betreft de mogelijkheden en restricties moet ook hier het bedrijf van de overtreder enige inspraak worden gegund. Een begunstigingstermijn is niet noodzakelijk indien de overtreder onmiddellijk tot naleving van de voor hem geldende verplichtingen in staat is. Dit geldt vooral als de last inhoudt dat een bepaalde gedraging moet worden nagelaten, zoals openstelling van een horecainrichting in de nachtperiode.

Een begunstigingstermijn mag korter zijn dan de termijn voor bezwaar en beroep. Indien er mogelijk op korte termijn concreet uitzicht op legalisatie ontstaat, mag de termijn hier niet aan worden gekoppeld. De begunstigingstermijn moet altijd zijn ingegeven door de periode die minimaal benodigd is voor het ongedaan maken van een overtreding. De suggestie mag niet ontstaan dat de overtreder het recht krijgt om 'nog even door te gaan'. Hierbij moet ook bedacht worden dat bij een voornemen tot het opleggen van een last onder dwangsom in feite ook al een begunstigingstermijn is gegeven, waarmee een eventuele eerdere gedoogsituatie is afgebouwd.

Tot dusver worden alle begunstigingstermijnen – op verzoek - verlengd tot na de beslissing op bezwaar, de uitspraak op het beroep én op het hoger beroep. Het verlengen van de begunstigingstermijn tot na de uitspraak op het beroep wordt redelijk geacht. Tenzij er zeer dringende belangen zijn (bijvoorbeeld een brandgevaarlijke situatie) is het verstandig te wachten tot de rechtbank een uitspraak heeft gedaan over een handhavingsbeschikking. Handhavend optreden (een dwangsom innen of bestuursdwang toepassen) terwijl er nog geen sprake is van een duidelijk rechterlijk oordeel brengt als risico met zich mee dat de beschikking van het college vernietigd wordt en het college schadevergoeding moet betalen (voor het toepassen van bestuursdwang) of de reeds geïnde dwangsommen met rente moet terugbetalen. Dit risico is na een eerste grondige toets door de rechtbank een stuk kleiner geworden.

Er is dan ook duidelijk een andere situatie na de uitspraak van de rechtbank. Het wachten op een uitspraak van de hoogste bestuursrechter - de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State – rekt een zaak onnodig op. Weliswaar kan de Raad van State de beslissing van de rechtbank terugdraaien, waardoor het college alsnog het probleem heeft dat het al bestuursdwang heeft toegepast of dwangsommen heeft geïnd, echter dat terugdraaien gebeurt relatief weinig. Indien de rechtbank een besluit van het college in stand heeft gelaten, wordt dit in slechts een zeer klein aantal gevallen door de Raad van State alsnog vernietigd.

Gezien bovenstaande wordt u als beleidslijn gehanteerd dat de begunstigingstermijn – op verzoek – verlengd wordt tot zes weken na de uitspraak van de rechtbank. Indien nodig kan deze termijn nog iets langer gesteld worden. Tevens wordt als beleidslijn gehanteerd om bij een verzoek om daarna – tot na de uitspraak in de bodemprocedure van de Raad van State - de begunstigingstermijn te verlengen, dit verzoek af te wijzen.

6.5 Gedoogstrategie

6.5.1 Inleiding

Gedogen is het bewust afzien van sancties in geval van overtredingen. Het is alleen toegestaan als het actief gebeurt en er moet een besluit van het bestuursorgaan aan ten grondslag liggen (een gedoogbeschikking).

Gedogen is gebonden aan vrij concrete en strakke grenzen die zijn ontwikkeld in vaste jurisprudentie en zijn omschreven in de (rijks)nota 'Grenzen aan gedogen'. Het gedogen op het terrein van milieu wordt verder nog bepaald door het gezamenlijk beleidskader 'gedogen' dat is neergelegd in een brief van de Ministers van VROM en V&W en de brief van de minister van VROM die mede namens de Minister van V&W en Justitie aan de Tweede Kamer is aangeboden. Er zal in de praktijk niet snel voor expliciet gedogen worden gekozen.

Slechts in uitzonderingsgevallen en onder zorgvuldige belangenafweging kan besloten worden een situatie te gedogen. Het gedogen moet ook in omvang en tijd beperkt zijn. Het college acht gedogen –met in achtname van de volgende uitgangspunten– aanvaardbaar:

1. als de te handhaven regel niet in verhouding staat tot de gevolgen van handhavend optreden (disproportioneel);
2. als er expliciet wordt gedoogd, moet de gedoogbeschikking duidelijke en concrete voorschriften bevatten en voldoen aan de vereisten (voor het nemen) van een besluit (Algemene wet bestuursrecht en het zorgvuldigheidsbeginsel).

6.5.2 Situaties die mogelijk voor gedogen in aanmerking komen

Op basis van de jurisprudentie kunnen de volgende inhoudelijke en procedurele voorwaarden worden onderscheiden om te gedogen:

- de te gedogen activiteit is verantwoord uit het oogpunt van bescherming van de fysieke leefomgeving;
- er bestaat concreet uitzicht op legalisatie van de te gedogen activiteit. De termijn of gedoogperiode zal daarbij beperkt zijn;
- indien vooruitlopend op besluitvorming over vergunningverlening wordt gedoogd, is een ontvankelijke vergunningaanvraag ingediend. Er is tevens een inschatting gemaakt dat de activiteit vergunbaar is;
- er dient sprake te zijn van bijzondere omstandigheden die gedogen in het concrete geval rechtvaardigen;
- er vooraf overeenstemming is over de voorwaarden van de gedoogbeschikking. De voorwaarden zijn er op gericht om tot een verantwoorde situatie te komen.

In geval van overmacht zijn de eerste drie aandacht voorwaarden niet van toepassing.

6.5.3 Situaties die van gedogen zijn uitgesloten

Er wordt niet tot gedogen overgegaan in de volgende situaties:

- indien aan de zijde van de overtreder - naar mening van de gemeente - sprake is van recidiverend dan wel calculerend gedrag;
- indien blijkt dat de te gedogen activiteit strijdig is met enig andere bij of krachtens wettelijk voorschrift gestelde regel en kenbaar is gemaakt dat met bestuurlijke handhavinginstrumenten tegen deze overtreding zal worden opgetreden, eventueel ook door een ander bevoegd gezag.

6.6 Privaatrechtelijke handhaving

In aanvulling op de hiervoor behandelde bestuurlijke handhavingsbevoegdheid heeft de gemeente ook privaatrechtelijke handhavingsmogelijkheden. De overheid mag in principe alleen dan gebruik maken van de privaatrechtelijke weg indien geen bestuursrechtelijke weg voorhanden is waarmee een vergelijkbaar resultaat kan worden bereikt of indien een ander belang gediend wordt dan het publiekrechtelijke belang. Onder bepaalde omstandigheden kan privaatrechtelijk worden opgetreden, indien de gemeente als rechtspersoon optreedt. Dit kan in geval van:

1. het plegen van een onrechtmatige daad door een natuurlijk- of rechtspersoon jegens de gemeente;
2. het niet-nakomen van een overeenkomst met de gemeente door een natuurlijk- of rechtspersoon;
3. de eigenaarsbevoegdheid van de gemeente, zoals ingebruikneming van gemeentegrond.

6.7 Handhaving bij overtreding door eigen organisatie of andere overheid

Handhaving van voorschriften bij een object van een andere overheid of van een onderdeel van de eigen organisatie is niet anders dan handhaving van voorschriften bij derden. Op overtredingen van overheden volgt inhoudelijk dezelfde reactie als op overtredingen van inwoners en bedrijven. Hier gelden, meer nog dan bij particulieren en bedrijven, nalevingsdoelen in de sfeer van algemeen normbesef en geloofwaardigheid van de overheid.

6.8 Onvoldoende capaciteit om op te treden

Er kan een situatie ontstaan dat er teveel capaciteit wordt gevraagd van de gemeente in verband met handhavingzaken die in procedure zijn. In dat geval worden zaken die lager zijn geprioriteerd afgedaan door het schrijven van een wrakingsbrief. In de brief wordt schriftelijk aangegeven dat het bestuursorgaan zich het recht behoudt om handhavend op te treden, maar daar niet per direct aan toe komt. De desbetreffende schriftelijke reactie noemen we wraken. In een wrakingbrief staat dan dat er regels worden overtreden en dat hiertegen later handhavend zal worden opgetreden. Er wordt dan echter geen termijn genoemd.

7 Programmering

7.1 HandhavingsUitvoeringsProgramma

De uitgangspunten van dit beleid worden jaarlijks vertaald in een HandhavingsUitvoeringsProgramma (HUP). Het programma wordt inhoudelijk opgebouwd aan de hand van resultaten van de probleemanalyse, de bevindingen uit het jaarverslag, doelen en prioriteiten. Om te komen tot een concreet programma voor toezicht en handhaving is vervolgens nog één stap noodzakelijk: het koppelen van in- en (aanvullende) externe personeelsformatie aan de voorgestelde doelen en prioriteiten.

Het jaarlijkse uitvoeringsprogramma bevat verschillende onderdelen. Deze sluiten aan op de 'hoofdthema's milieu, bouwen en wonen, ruimtelijke ordening, brandveiligheid en openbare ruimte. Het HUP is zo integraal mogelijk opgesteld. Het programma wordt door burgemeester en wethouders vastgesteld en ter informatie aan de gemeenteraad aangeboden.

De voorgenomen activiteiten uit het handhavingprogramma vloeien ten principale voort uit de prioriteiten, risico's en doelen. Aan de hand hiervan moet bepaald worden of deze uitgevoerd kunnen worden binnen de beschikbare capaciteit. Hiervoor is inzicht benodigd in de gewenste capaciteit en de huidige capaciteit, die voor handhaving beschikbaar is. Zijn de uren en capaciteit niet toereikend voor de voorgenomen activiteiten dan zal een keuze moeten worden gemaakt voor (tijdelijke) bijstelling van de ambities, de uitbreiding van de capaciteit of bijstelling van de te ondernemen activiteiten.

7.2 Afstemming programma met handhavingpartners

Het Bor en de Ministeriële regeling omgevingsrecht (Mor) verplichten een afstemming en bekendmaking van het HUP aan betrokken bestuursorganen en strafrechtelijke partners. Voor de gemeente De Ronde Venen zijn dit onder andere de Veiligheidsregio Utrecht (VRU), de Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU), de provincie Utrecht, de politie en het openbaar ministerie (OM).

7.3 Aanzet tot programmering van de handhaving

In dit hoofdstuk wordt op basis van de in hoofdstuk 4 gestelde prioriteiten bepaald welke inzet noodzakelijk is om de beoogde ambities of beleidsdoelstellingen te kunnen realiseren. De daadwerkelijke inzet

wordt in het (jaarlijkse) HandhavingsUitvoeringsProgramma opgenomen, toegespitst op de behoeften en wensen van dat moment. Dit conform de beleidscyclus ('Big Eight', zie paragraaf 2.6). Dit handhavingsbeleid geeft de kaders, waarbinnen de uitvoering plaatsvindt (prioriteiten, doelen, strategie). Door het jaarlijks monitoren van de activiteiten wordt ook inzichtelijk of en in hoeverre bijstelling van de uitvoering noodzakelijk is. Met de beoogde ambities wordt gestreefd naar een adequaat niveau van uitvoering van toezicht en handhaving.

7.3.1 Programma Milieu

De (reguliere) werkzaamheden voor handhaving omvatten de volgende producten:

- het uitvoeren van controles bij inrichtingen;
- het uitvoeren van geluidmetingen bij bepaalde muziekevenementen;
- het houden van toezicht op boven- en ondergrondse tanks (eveneens voor particulieren);
- het behandelen en afhandelen van klachten;
- het toezicht op activiteiten die onder het Besluit bodemkwaliteit vallen;
- inwoners, bedrijven en gemeenten voorzien van de juiste informatie over beleid en regelgeving met betrekking tot bedrijven en milieu;
- Bedrijven informeren over mogelijkheden tot energiebesparing.

Op basis van de risicomatrix wordt bepaald welke branches / bedrijven komend jaar worden bezocht. Hierbij is het uitgangspunt dat de inrichtingen minimaal met de volgende frequentie worden gecontroleerd:

Zeër groot risico	1 x per jaar
Groot risico	1 x per 2 jaar
Beperkt risico	1 x per 5 jaar
Klein risico	1 x per 10 jaar
Zeër klein risico	1 x per 20 jaar

7.3.2 Programma Bouwen en wonen

Het toezicht op de naleving van verleende vergunningen wordt sterk ingeperkt in het uitvoeringsprogramma omdat het toezicht door de invoering van de Wet private Kwaliteitsborging grotendeels wordt geprivatiseerd naar gecertificeerde bedrijven en ook laag geprioriteerd is in de risico-analyse. Dit wordt nog extra verstrekt door de invoering van de Omgevingswet, omdat er een nog groter deel vergunningsvrij wordt en/of meldingsplichtig.

Controlefrequentie

Bouwwerken < € 250.000	1x
Bouwwerken > € 250.000	3x

Dat geldt ook voor het toezicht op (asbest)sloop waarvoor er één controle plaatsvindt bij start om te beoordelen of de omgeving voldoende wordt beschermd.

7.3.3 Programma Ruimtelijke ordening

Om aan de wettelijke handhavingplicht te kunnen voldoen, is het noodzakelijk om overtredingen te constateren. Dit houdt in dat het gemeentelijke grondgebied fasegewijs en structureel volledig moet worden geschouwd (gebiedsgericht toezicht). Het HUP doet uitspraken over de gewenste en beschikbare capaciteit. Geprioriteerd worden gebieden die een herziening van het bestemmingsplan nodig hebben en gebieden die op basis van actuele ontwikkelingen prioriteit hebben.

Onderdelen van gebiedsgericht toezicht:

- jaarlijks ramen we een aantal gebieden om te controleren, zodat de gemeente na een aantal jaren volledig gecontroleerd is;
- iedere twee jaar, zo mogelijk ieder jaar, luchtfoto's laten maken;
- projectmatige controles uit te voeren (dit afhankelijk van problematiek, prioriteiten en doelen).

7.3.4 Programma Brandveiligheid

Dit taakveld is uitbesteed aan de VRU.

Allereerst is het vroegtijdig wegnemen of voorkomen van (grootschalige) risico's en meedenken over regelgeving en ruimtelijke plannen onderdeel van het takenpakket.

Tijdens plan- en de realisatiefase van bouwwerken wordt verder geadviseerd/getoetst of (brand)veiligheid voldoende aandacht krijgt.

Bij oplevering wordt dat gecontroleerd en wordt zo nodig opgetreden tegen tekortkomingen.

In de gebruiksfase wordt gecontroleerd of gebouwen nog steeds veilig zijn en of het gebruik veilig plaats vindt.

Belangrijke preventietaak is verder brandveiligheidsbewustzijn en adequaat handelen bij brand te bevorderen, vooral door te communiceren over brandveiligheid. Wat zijn regels? Wat kunnen burgers, bedrijven en instellingen zelf doen om incidenten te voorkomen? En wat kunnen zij doen in geval van

nood? Stimulerende Preventie, Brandveilig leven, zelfredzaamheid en risicobewustzijn zijn hier sleutelbegrippen.

Tot slot is het van belang om hulpdiensten te voorzien van informatie uit de preventieactiviteiten (verminderd zelfredzaamheid, gevaarlijke stoffen), om veilig, snel en effectief optreden te bevorderen.

Naast de basistaken worden desgewenst meerwerk, maatwerk of projecten gerealiseerd. Ook wordt graag meegewerkt aan onderzoek naar effectiviteit van de inspanningen.

Een uitgebreide risicoanalyse moet ten grondslag liggen aan het preventieve uitvoeringsprogramma. Daarbij is in de eerste plaats gebruik gemaakt van de landelijk Handleiding Prevap (Preventie Activiteitenplan). Daarin zijn risico's naar gebouwsoort en gebruik benoemd. Prevap wordt momenteel binnen de VRU uitgewerkt in de uniforme Risicomodule. Risico's worden daarin verder genuanceerd. Vorm en frequentie van toezicht worden verder gekoppeld aan naleefgedrag. Verder wordt de aansluiting gezocht met de landelijke handhavingsstrategie.

Het uitvoeringsprogramma voor 2016 is nog in bewerking.

7.3.5 Programma Openbare ruimte

Onder het thema openbare ruimte vallen de volgende taakvelden:

- openbare ruimte en leefomgeving;
- evenementen;
- horeca-inrichtingen;
- overige.

Deze taakvelden zijn opgenomen in de Algemene plaatselijke verordening (APV), overige verordeningen en bijzondere wetten (Drank- en Horecawet). De APV beoogt de bescherming van de openbare orde, de openbare veiligheid, de volksgezondheid en de bescherming van het (woon- en leef)milieu. Ook de Afvalstoffenverordening wordt in dit kader meegenomen.

Het toezicht op de gemeentelijke verordeningen en bijzondere wetten is grotendeels aanbod- gestuurd. Dat wil zeggen dat de inzet van de capaciteit voor handhaving grotendeels afhankelijk is van meldingen en/of verleende vergunningen. Hierop kan enigszins worden geanticipeerd door de 'lopende' procedures (aanvraag om een vergunning) periodiek te analyseren.

7.3.6 Projecten

In de beleidsperiode 2016-2018 zal vorm worden gegeven aan projectmatig toezicht en handhaving. De ODRU en VRU zullen hierbij actief worden betrokken.

7.3.7 Klachten en meldingen

Jaarlijks ontvangt de gemeente veel klachten/meldingen op het gebied van bovenstaande taakvelden. Om hier adequaat mee om te kunnen gaan moet hiervoor capaciteit zijn gewaarborgd. In het HUP wordt hier rekening mee gehouden. Bij de jaarlijkse beleidsevaluatie zal worden bekeken in hoeverre de meldingen en handhavingsverzoeken (meer) gestructureerd toezicht op een bepaald terrein nodig maken.

8 Monitoren en evaluatie

8.1 Inleiding

Sluitstuk van het adequate handavingsproces is de verantwoording over de handavingsinspanningen en -resultaten. Daarin staat de vraag centraal of de geleverde inspanningen hebben bijgedragen aan het realiseren van de gestelde doelen. Daarmee wordt de beleidscyclus van handhaving gesloten. Het is dus belangrijk te weten of de maatregelen succesvol zijn geweest. Daarom moet beleid periodiek geëvalueerd en gemonitord worden.

De evaluatie bestaat uit het beoordelen van jaarresultaten en het effect van de jaarresultaten op de uitgangspunten en doelstellingen uit het handavingsbeleid. Ten aanzien van het handavingsbeleid wordt periodiek monitoring toegepast om de tussenresultaten te beoordelen, wordt jaarlijks verslag gelegd over het jaarprogramma en tussentijds het beleid geëvalueerd. Hieronder worden monitoring, verantwoording en evaluatie van het Handavingsbeleid 2016-2018 verder toegelicht.

8.2 Monitoring

Een goede registratie van handavingszaken vergemakkelijkt het vervolgtraject (repressief toezicht en sancties) en verschaft inzicht in de hele keten vanaf een geconstateerde overtreding tot en met de naleving. Het voordeel hiervan is dat alle handavingspartners profiteren van de informatie. Het registreren van kwantitatieve en kwalitatieve handavingsgegevens is met name van belang voor het te voeren beleid, de in te zetten capaciteit en de verantwoording naar het bestuur en management.

De voortgang van toezicht en handhaving wordt periodiek gemonitord. De monitoring geschiedt op basis van de het HUP. Deze monitoring wordt gebruikt om te beoordelen of er voldoende voortgang wordt behaald in het HUP. ODRU en VRU rapporteren periodiek aan de gemeente over de behaalde resultaten.

8.3 Verantwoording

Na afloop van het kalenderjaar zal een jaarverslag worden opgesteld voor het college, waarin tenminste over de volgende onderwerpen wordt gerapporteerd:

- de toepassing van het handhavingsbeleid en de uitvoering van het HUP;
- het aantal geplande en uitgevoerde handhavingsprojecten en -activiteiten;
- het aantal geplande en bestede uren.

8.4 Evaluatie

Om te kunnen beoordelen of de uitgevoerde toezicht- en handhavingsactiviteiten effectief zijn en uitvoering geeft aan de gestelde doelen en prioriteiten is evalueren noodzakelijk. Het Besluit omgevingrecht (Bor) schrijft voor dat regelmatig moet worden gezien of het beleid aanpassing vergt. Jaarlijks vindt in ieder geval evaluatie van het uitvoeringsprogramma plaats.

Aan de opbouw van het jaarverslag zijn geen wettelijke eisen gesteld. Wel is gesteld dat rapportage plaatsvindt over de resultaten van het uitgevoerde beleid. Een consistente opbouw vanuit de probleem-analyse, strategie, programmering en uitvoering is dus essentieel. In de verslaglegging staat op welke wijze de voorgenomen activiteiten zijn gerealiseerd. Daarnaast wordt aangegeven in hoeverre zij hebben bijgedragen aan de vastgelegde handhavingsdoelstellingen en in lijn zijn met de gestelde prioriteiten. Met deze rapportage en evaluatie wordt aangesloten bij het beoogde cyclische karakter van het handhavingsproces; de evaluatie kan aanleiding zijn om het handhavingsbeleid, de prioriteiten of het uitvoeringsprogramma bij te stellen.

8.5 Mutaties en dynamiek in de beleidscyclus

Beleid, programmering, monitoring en verslaglegging maken onderdeel uit van de Big Eight (zie onder andere paragraaf '2.6 programmering'). Dit is een dynamisch proces waarin periodiek mutaties plaatsvinden. Uiteindelijk leidt de evaluatie van het HUP tot mogelijke bijstelling van de beleidsuitgangspunten (bijvoorbeeld doelstellingen en strategie). En hiermee begint de hele cyclus (Big Eight) weer opnieuw.

Onderstaand wordt een overzicht gegeven van mutaties en de dynamiek in het handhavingsbeleid.

Mutatie/dynamiek	Bijwerken	Frequentie
Informatie over het naleefgedrag (resultaten)	Risicomatrix	Eenmaal per twee jaar (nu nulmeting)
Informatie over effecten (inschatting in Risicomodule)	Risicomatrix	Eenmaal per twee jaar (Na de nulmeting)
Bijstellen prioriteiten	Risicomatrix	Na afloop beleidsperiode. Indien jaarverslag en/of evaluatie risicomatrix aanleiding vormen vaker
Bijstellen handhavingsdoelen	Handhavingsbeleid	Na afloop beleidsperiode. Indien jaarverslag en/of evaluatie risicomatrix aanleiding vormen vaker
Registreren voortgang	Registratiesysteem	Voortdurend
Monitoren voortgang toezicht & handhaving	Registratiesysteem (tijdschrijfsysteem)	-Ieder -Eenmaal per jaar
HandhavingsUitvoerings Programma (HUP)	Handhavingsbeleid (aanvulling)	Eenmaal per jaar

Tabel: Overzicht van mutaties en dynamiek van het handhavingsbeleid

9 Organisatie van de handhaving

Het is nodig om het (gewenste) verloop van primaire werkprocessen inzichtelijk te maken, te structureren en te bewaken. Naast de bestuurlijke verantwoordelijkheid, zal duidelijk moeten zijn wie operationeel verantwoordelijk is voor de uitvoering van de handhaving (wie is verantwoordelijk voor de activiteit, (tussen)resultaten en besluitvormingsmomenten).

9.1 Rollen en verantwoordelijkheden

Handhaving is een kerntaak van de gemeente, die hierin duidelijk haar verantwoordelijkheden heeft en neemt. In het kader van dit handhavingsbeleid past het dan ook om de diverse rollen en verantwoordelijkheden van de actoren in het handhavingsproces nader te beschrijven.

9.1.1 De rol van de gemeenteraad

Als taken van de gemeenteraad binnen het integraal handhavingsbeleid kunnen worden genoemd:

- het op de politieke agenda plaatsen van het onderwerp toezicht en handhaving;
- het scheppen van randvoorwaarden - zoals formatie en budget - waarbinnen het beleid kan worden ontplooid;
- het uitdragen van de gemeentelijke handhavingsvisie.

9.1.2 De rol van de burgemeester en het college van burgemeester en wethouders

Voor het handhavingsbeleid is een belangrijke rol weggelegd voor de portefeuillehouder 'handhaving', uiteraard binnen de verantwoording op het niveau van het college van burgemeester en wethouders.

De burgemeester heeft ook een eigen wettelijke verantwoordelijkheid voor de openbare orde en veiligheid.

Voorts is de burgemeester bestuurlijk verantwoordelijk voor het verkrijgen van structureel draagvlak en 'medeaansturing' van de lokale politie via het zogenaamde driehoeksoverleg. Bovendien is hij eerstverantwoordelijk bij rampen en zware ongevallen.

9.1.3 De rol van de wethouders

Actieve steun en betrokkenheid van het hele college bij het handhavingsbeleid is van groot belang. Handhaving heeft namelijk raakvlakken met bijna alle gemeentelijke werkvelden en loopt doorgaans door alle portefeuilles. Dit betekent dat:

- wethouders zich bewust moeten zijn van handhavingsaspecten met betrekking tot hun portefeuille;
- zij ervoor zorg dragen dat "handhaving" doordringt binnen hun portefeuille.

9.1.4 De rol van het management

Handhaving heeft, zoals gezegd, raakvlakken met bijna alle gemeentelijke werkvelden. Een actieve bijdrage hiervan is dan ook belangrijk en voor het management is dan ook een rol weggelegd, daar waar het betreft:

- het betrekken van het totale management bij het integraal beleid;
- het zorg dragen voor een goede coördinatie en samenwerking tussen de verschillende beleidsvelden;
- de aanjaagfunctie bij ontwikkelingen die van invloed zijn op het beleid.

9.1.5 De rol van de teamleider VTH

Bij bijna geen andere beleidsterrein is de functie van de teamleider zo van belang als bij het handhavingsbeleid. De teamleider VTH:

- is de ambtelijke regisseur van het handhavingsbeleid;
- stelt de randvoorwaarden voor een structureel handhavingsbeleid;
- is de aanjager voor een integraal programma; initieert en coördineert de samenwerking op het gebied handhavingsactiviteiten.

Daarnaast coördineert de beleidsmedewerker milieu de afstemming met de ODRU over het beleid en het uitvoeringsprogramma op milieugebied.

9.1.6 De rol van handhavingspartners

Het doel is samen met politie, inwoners, bedrijven en instellingen verder te werken aan handhaving. Een ieder zal daarom op zijn of haar eigen verantwoordelijkheid worden aangesproken; elk individu, elke organisatie kan namelijk op eigen wijze in meer of mindere mate een bijdrage leveren aan een veilige leefomgeving. De samenwerking op verschillende niveaus zal de komende periode worden geïntensiveerd, waarbij zoveel mogelijk wordt aangesloten bij bestaande overlegvormen.

9.2 Coördinatie en afstemming

Bij nieuwe plannen voor bedrijfsvestigingen of het bouwen van bedrijven moeten vaak meerdere (deel)vergunningsprocedures worden doorlopen. Daarnaast zal in het bijzonder bij handhavingszaken, duidelijkheid moeten worden gegeven in de achtergronden ten aanzien van de te voeren handhavingsstrategie en zullen er in het kader van regionale handhavingsacties, samengewerkt moeten worden. Het is van groot belang dat procedures goed op elkaar worden afgestemd.

Via regelmatige overleggen met de andere gemeentelijke disciplines, worden alle te doorlopen procedures op elkaar afgestemd. Dit bevordert de eenduidigheid en daarmee de consistentie van het gemeentelijk beleid tegenover inwoners, bedrijven en instellingen.

10 Inwerkingtreding en communicatie

Het Integraal Handhavingsbeleid De Ronde Venen 2016-2018 zal na vaststelling door het college ter informatie aan de raad worden toegezonden. De bekendmaking vindt plaats via het elektronisch gemeentebblad en het beleid wordt tevens opgenomen in de lijst van lokale wet- en regelgeving gemeenten op overheid.nl. De nota Integraal Handhavingsbeleid De Ronde Venen 2016-2018 treedt per 1 januari 2016 in werking.

Met de inwerkingtreding van het Integraal Handhavingsbeleid De Ronde Venen komt te vervallen de nota Integraal Handhavingsbeleidsplan De Ronde Venen 2012-2014.

Aldus vastgesteld in de vergadering van het college van burgemeester en wethouders van De Ronde Venen 2 februari 2016

*De secretaris, de burgemeester
L. Schreurs, M.Divendal*